

SKUPAJ PIŠEMO ZGODBE NAJLEPŠEGA MESTA

**ANŽE TESTEN
IN JANEZ TRELC**

LEPO JE VIDETI, DA
SE GOSTJE VRAČAJO

Ljubljana

**V PREDSEDNIŠKI PALAČI SMO SPILI KAVO, NATO PA SE ODPRAVILI
V KNJIŽNICO PO KNJIGE, KI NAM BODO KRAJŠALE POLETJE. S KOLESOM
SMO SE PELJALI ČEZ VODOVODNI MOST, POD RAŠICO PA SMO LOVILI RIBE.
VEMO TUDI, DA OTROKOM MED POČITNICAMI V MESTU NE BO DOLGČAS.**

O ČEM PIŠEMO TOKRAT

Kako dobro živimo v mestu, lahko merimo s številnimi dejavniki, a nekaterih reči se ne da prešteti ali izmeriti. Lahko pa govorimo o tem, kdaj se zares sprostim, s kom se najraje družimo, ob katerih sladkostih življenja nam zaigra srce in kje se najbolj prepustimo užitkom. Zato smo na pogovor povabili Janeza Trelca iz bistroja Georgie in Anžeta Testena iz bara Kolibri, ki sta nam zaupala, kako naše mesto živi ponoči in s kakšnimi koktajli mu dajeta svoj pečat. Dobrodošlico smo izrekli še mojstroma iz bara Silk and Fizz, ki so ga ljubitelji sladkega življenja že vzeli za svojega. Da se Ljubljančani radi družimo in povezujemo, so opazili tudi v Centru Rog, kamor ljudje pridejo uresničiti svoje ideje, pri tem pa si medsebojno pomagajo. Med strožnicami, 3D-tiskalniki, spajkalniki in knjižnimi policami se je ustvarila prava skupnost z neverjetnim potencialom. Nadarjenost in ustvarjalnost bosta v vsem svojem sijaju zacveteli na 17. festivalu Junij v Ljubljani. Na Kongresnem trgu in v parku Zvezda boste dopoldan in zvečer lahko uživali v glasbi, plesu, gledališču in cirkusu, ne da bi za to porabili en sam cent; nastopajo tudi umetniki, katerih programe sofinancira MOL. Tudi letos je MOL z Župančičevimi nagradami izrekla priznanje izjemnim posameznikom, ki s svojim delom bogatijo našo družbo. Tako kot jo bogati mednarodni 36. grafični bienale Ljubljana, ki letos praznuje častitljivo 70-letnico. Vabi vas k ogledu del, ki bodo v vas nedvomno porodila veliko novih vprašanj in idej. Morda bo ena od njih tudi sprehod na Rašico in okusno kosilo pri Štirih ribnikih. V življenju si je pač treba vzeti nekaj časa tudi zase, globoko vdihniti in uživati v vsem lepem, kar nas obdaja. Tega pa nam v Ljubljani res ne manjka.

Ljubljana

junij 2025

Izdajatelj

Mestni svet Mestne občine
Ljubljana, Mestni trg 1

Zanj

župan Zoran Jankovič

Uredniški odbor

Marjan Sedmak
(predsednik), Manuela Ela
Piškur (podpredsednica),
Maruša Babnik, dr. Tina
Bregant, Boštjan Koritnik

Odgovorni urednik

Nenad Senić

Pomočnica

odgovornega urednika
Nina Kožar

Oblikovna zasnova

Špela Pfeifer

Izvedbeno oblikovanje

Maja Petrovič

Foto na naslovnici

Primož Lukežič

Tisk

Salomon, d. o. o.

Naklada

133.405 izvodov

**Predloge, pohvale, kritike
ali le pozdrave pošljite na:**
revija.ljubljana@ljubljana.si

Glasilo Ljubljana
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Natisnjeno na okolju prijaznem
papirju. Glasilo brezplačno
prejme vsako gospodinjstvo v
Mestni občini Ljubljana.

ISSN 1318-797x

PARVATI MIHOCI

prostovoljka pri Mladih zmajih

Nismo rojeni za samoto in nonšalantnost

Ljubljana je mesto z dušo. To mi vsak dan znova potrdijo pesem golobov nad staro Ljubljano, smeh otrok, ki odmeva iz parkov, in naključni pogledi neznanec, ki me spomnijo: tu si, del nečesa večjega si. A kljub vsemu čudovitemu, kar ponuja ta prestolnica, opažam tudi nekaj drugega – tiho osamljenost, ki se plazi med stavbami. Osamljenost mladih, ki se umikajo pred zaslone. Osamljenost starejših, ki nimajo nikogar, da bi jim prisluhnil, in tiho utrujenost tistih vmes, ki skušajo zgolj preživeti še en dan.

Zato sem prostovoljka. Že leta sem z Mladimi zmaji, sprva kot udeleženka, zdaj kot prostovoljka – v ČMC Golovec in na ulici, tam, kjer življenje ne laže, kjer se srečaš z vsem, znanim in neznanim. Včasih sem zgolj nekdo, ki posluša. Drugič nekdo, ki prinese sendvič. Bolj ali manj pa samo sem tam, na terenu, v centru, ob ljudeh ... To je dovolj. Biti tam za druge, brez pričakovanj, brez plačila, brez velikega odra in nerealističnih spektaklov. To je najčistejša oblika človečnosti.

Prostovoljstvo me je naučilo, da skupnost ni nekaj, kar samo obstaja, kar tako, nenadoma. Kajti skupnost se gradi. Počasi. S trudom, spoštovanjem, vzajemnostjo, razumevanjem, prijaznostjo ... Z vsakim a si okejš, z vsakim prostim popoldnevom, ki ga namesto gledanju serij doma v postelji posvetiš temu, da poslušáš. Skupnost si ti, sem jaz, je vsaka sosed, vsak otrok pred trgovino, vsak brezdomec, vsak mladostnik, ki ga nerealistična pričakovanja sistema definirajo kot »problematičnega« ali »težkega«, vsaka oseba, ki sanja o nečem več.

Ljudje – imamo srce. Ogromno srce. Pogosto se niti ne zavedamo, da ga dandanes redkokdaj uporabljamo, in ne razmišljamo o tem, kako je skrajni čas, da ga spet odpremo svetu, sočloveku in sebi. Pričakovanje ni, da vsi postanemo superjuna-ki, temveč da zgolj stopimo korak stran od svojih predsodkov, stereotipov in obsojanj. Ponudimo roko gospe, ki nosi težko vrečko. Nasmeh mimo-idočim. Besedo hvaležnosti in ljubezni svojim ljubim. Objem tistim, ki so zmeraj veseli, kajti le ti ga včasih najbolj potrebujejo. Ob koncu dneva si bomo zapomnili le občutke in ni lepšega kot tisti, ko veš: danes sem bil človek za drugega človeka. To je nekaj, kar prostovoljstvo poudarja bolj kot karkoli drugega: svet je krut, zakaj ne bi bili mi ravno tisto nasprotno? Prostovoljstvo me je naučilo mnogih stvari: empatije, razumevanja, spoštovanja, soustvarjanja, sodelovanja, poslušanja, sočutja ... A najpomembneje, prostovoljstvo me je naučilo reagirati kot človek. Ne sistemsko. Ne naučeno. Kajti včasih je to največ vredno. Posluh. Objem. Dve prijazni besedi.

Na mladih svet stoji, torej bodimo jim zgled. Dober zgled. Bodimo ljudje, za katere lahko drugi (prav tako kot mi sami) rečejo: »To je človek. V vseh napakah in nepopolnostih. A vendarle človek, ob katerem je lepo sobivati.«

Ljubljana, ljubim te. Z vsemi tvojimi razpokami, s tvojo meglo in tvojimi zmaji. Verjamem vate. Naj bo vsak tvoj prebivalec en plamen v ognju, ki greje to mesto. Pridruži se. Bodi človek. Imej srce. Nonšalantnost je normalizirana, sočutje in ljubezen sta osnovna potreba.

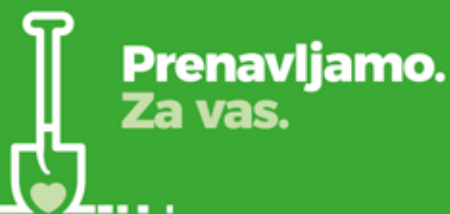
Dan odprtih vrat RCERO Ljubljana

Vabimo vas na dan odprtih vrat Regijskega centra za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana na Cesti dveh cesarjev 101, ki bo v petek, 13. junija 2025, med 9. in 17. uro.

Sodelavci Voke Snage vas bodo popeljali po objektih in napravah, kjer na enem mestu predelujejo mešane komunalne in biološke odpadke skoraj tretjine Slovenije. RCERO Ljubljana sestavljajo razširjeno odlagališče, čistilna naprava za izcedne vode in objekti za

predelavo odpadkov. Glavni del tvorijo trije objekti, v katerih poteka mehansko-biološka obdelava odpadkov. V njih obdelujejo ločeno zbrane biološke odpadke in preostanek mešanih komunalnih odpadkov, sprejemajo in sortirajo pa tudi kosovne odpadke.

Posamezen ogled bo trajal približno 30 minut, zadnji se bo začel ob 16.30, predhodne prijave niso potrebne. Zaradi varnosti prosimo, da pridete v primerni obutvi, z ravnim in nehrsečim podplatom.

**Prenavljamo.
Za vas.**

POPOLNA ZAPORA GUNCELJSKE CESTE

V sklopu rekonstrukcije Celovške ceste bo do predvidoma 31. avgusta 2025 popolnoma zaprta Gunceljska cesta, in sicer od hišne številke 481 naprej. Vzpostavljen je začasen semaforiziran prehod za pešce čez Celovško cesto pri Ulici Rezke Dragarjeve.

Iz smeri Kosmačeve ulice je omogočeno zavijanje desno v smeri Medvod in Škofje Loke. Iz smeri predora Šentvid zavijanje desno v smeri Medvod in Škofje Loke ni možno, v križišču s Prušnikovo ulico pa velja režim samo desno-desno zavijanje.

Dostop do trgovin Lidl, Merkur in hotela Nox je omogočen iz smeri Medvod.

Vse udeležence v prometu prosimo za razumevanje in upoštevanje prometne signalizacije. Celovite informacije o mobilnosti in zaporah cest v Ljubljani lahko spremljate na našem portalu aktualnih prometnih informacij prominfo.projekti.si.

Tržnica po vaši meri

Povejte nam, česa si želite na prenovljeni tržnici.

Izpolnite vprašalnik!

Prenovljena tržnica bo ohranila svoj značaj in ponudbo, ki jo imamo radi, hkrati pa bo odprla **prostor mnogim novim vsebinam.**

Česa si na prenovljeni tržnici želite vi? Več lokalne hrane? Več kulturnih dogodkov? Morda prostor za druženje, delo, popravilo koles ali nekaj čisto novega?

Zaupajte nam, kakšne so vaše navade, želje in ideje.

Poskenirajte QR-kodo in izpolnite vprašalnik.

To je priložnost, da skupaj nadgradimo tržnico, ki bo živela z vsemi, ki jo uporabljamo.

Mestna občina
Ljubljana

JAVNO PODJETJE
LJUBLJANSKA
PARKIRIŠČA
IN TRŽNICE

**NAJ ŽIVI
TRŽNICA**

STE UPRAVIČENI DO SREDSTEV IZ DONACIJSKEGA SKLADA ZA POPLAVLJENCE?

Po poplavah, ki so avgusta 2023 prizadele tudi nekatere predele MOL, so na MOL skupaj z Zvezo prijateljev mladine Ljubljana Moste - Polje, ki jo je vodila častna meščanka Anita Ogulin, ustanovili donacijski sklad za zbiranje sredstev pomoči tistim, ki so jim poplave uničile bivalne prostore, da bi jim tako omogočili čim hitrejšo obnovo njihovih domov.

Upravičence do sredstev iz omenjenega sklada obveščamo, da lahko sredstva za obnovo svojih domov črpajo do 31. avgusta 2025.

Dokumentacijo, na podlagi katere pridobite sredstva, lahko dostavite po treh poteh:

- 1. po navadni pošti na naslov**
ZVEZA ANITA OGULIN & ZPM
Proletarska cesta 1
1000 Ljubljana
s pripisom »za poplave v Ljubljani 2023«
- 2. osebno v prostorih ZVEZE ANITA OGULIN & ZPM** na Proletarski cesti 1 vsak delovni dan med 8. in 16. uro
- 3. po e-pošti na naslov**
info@zveza-anitaogulin.si s pripisom »za poplave v Ljubljani 2023«

Za dodatne informacije lahko pokličete telefonsko številko 08/205 26 89.

Zapisniki in magnetogramski zapisi sej Mestnega sveta MOL so objavljeni v rubriki Seje Mestnega sveta na ljubljana.si.

Edinstvena mešanica

Krojaška ulica je po metrih ena najožjih, po šarmu pa ena najširših v mestu. Na številki 3 je vrata nedavno odprl urbani koktajl bar Silk and Fizz. Dnevi od srede do nedelje so tako nenadoma postali bolj vznemirljivi, za kar sta zaslužna priznana mlada barmana Gal Pilko in Jan Križaj. Na novem naslovu z vrhunskimi koktajli nadaljujeta svojo ustvarjalnost na področju mešanja pijač. »Ves čas sva si želela v mesto pripeljati kulturo koktajla in oblikovati skupnost. Tako koktajli ne bi bili več rezervirani le za posebne priložnosti.«

Kjer so barve doma

Damjana Bizjak se je pred desetletjem navdušila nad barvanjem pohištva s krednimi barvami, ki se primejo na vse podlage brez brušenja ali kakšne druge predhodne priprave. Celo nizkocenovno pohištvo z njimi postane prav šik. Novo omaro lahko pobarvate tako, da je videti kot dragocena starina, ali pa svoj dom naredite bolj barvit in pester. Iz konjička je Damjana ustvarila posel, saj je na Poti k Savi 3 odprla Butik barv Kolorina, v katerem dela skupaj s snaho. Poleg barv, ki imajo eko certifikat, imajo še šampiljke, kalupe, šablone, opremo za dekoriranje in celo že pobarvane kose pohištva. Skratka vse, kar potrebujete, da iz stanovanja naredite dom.

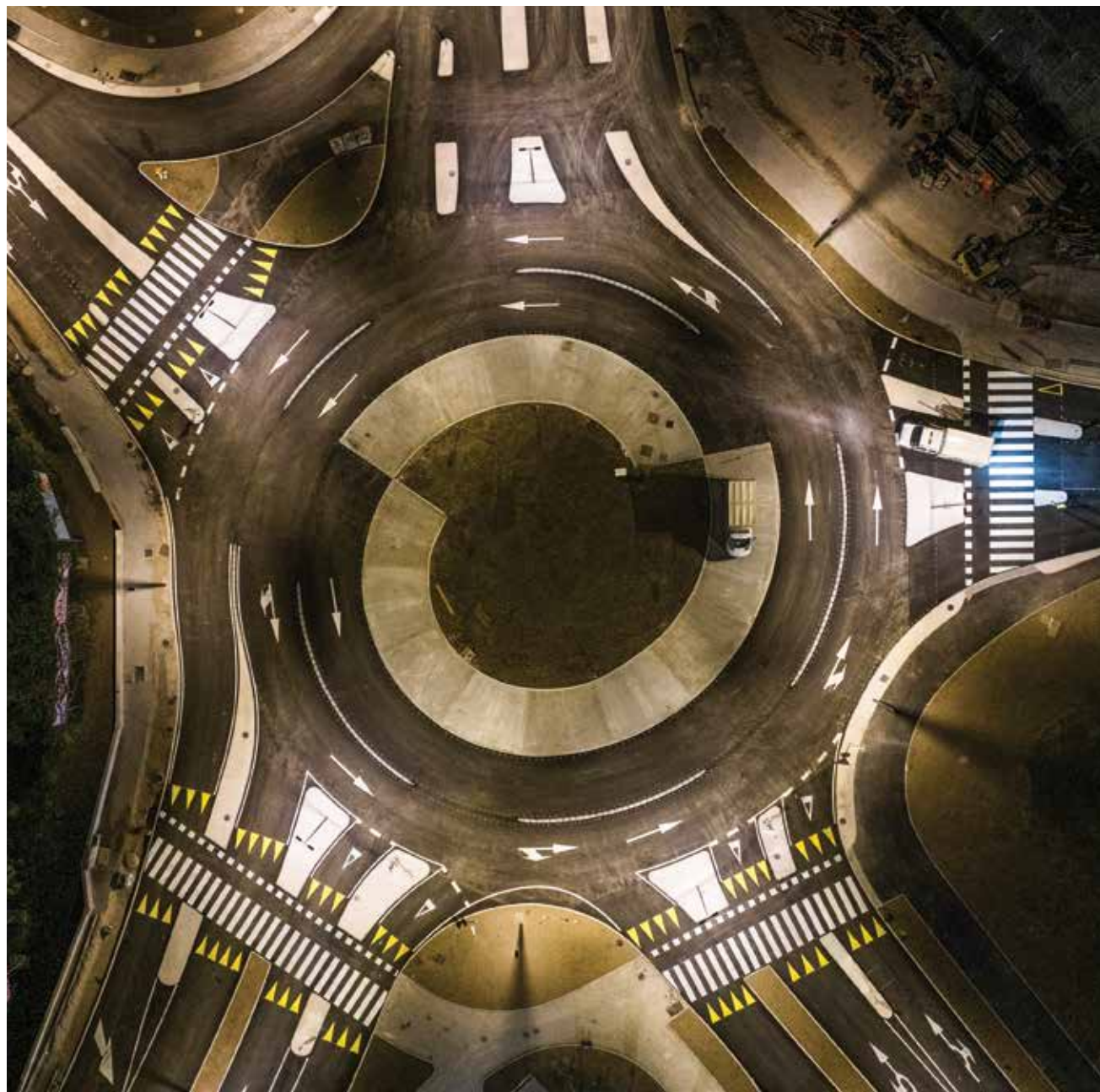
Gremo skupaj do milijona kilometrov

Zadnji majski dan se je na 22 točkah po Sloveniji zbralo 875 pohodnic in pohodnikov, ki so do zdaj prehojenim 739.302 kilometrom prišteli še novih 7077 in se tako še bolj približali cilju – v kampanji #DarujemKilometre priti do milijona. Pridružila se jim je tudi vesela družčina, ki se je iz Mosteca povzpela na Rožnik, da bi ozaveščala o sladkorni bolezni, krepila solidarnost med obolelimi in spodbujala h gibanju. »Preventiva v obliki hoje je dostopna, brezplačna in pri nas v Sloveniji naravnost čudovita – gozdovi, gore, jezera, morje, hribčki in doline nam omogočajo, da vsak dan storimo nekaj dobrega zase,« je povedala Mateja Malnar Štembal, ambasadorica kampanje.

Zmajčkov dan v vrtcu

Preden gre vsak po svoje na počitnice, so otroci iz Vrtca Zelena jama v enoti Zmajček na Ulici Vide Pregarčeve 26 z vzgojiteljicami pripravili simpatično zaključno prireditev z naslovom Moja Ljubljana. Zapeli in zaplesali so pesmi, med katerimi so bile Na vrhu nebotičnika, Magnificov Tivoli in Olimpijina navijaška himna, pred kulisami mesta pa domiselno uprizorili obisk turistov, ljubljansko ohcet in prizore iz filma Sreča na vrvi. Na koncu so skupaj zaplesali še na Nipkejevo pesem Gremo vsi pred blok in do solz ganili svoje ponosne starše. Starejši otroci, ki bodo letos prvič sedli v šolske klopi, so z delcem tega programa nastopili tudi na majskem festivalu Igraj se z mano.

En krog po Rudniku

Pot do nakupovalnega središča Rudnik je zdaj precej udobnejša in varnejša, saj so tamkajšnje ceste dobile povsem novo podobo. Prej so bile na več mestih že zelo valovite, ponekod je asfalt tudi popokal, zato so vozniki in drugi udeleženci v prometu komaj čakali na prenovu. Še posebej spremenjeno je krožišče Jurčkove, Lorenzove in Bettetove ceste, v katerem uvoze, izvoze in vozne pasove ločujejo usmerjevalni robniki, kar zagotavlja večjo varnost vsem udeležencem v prometu. Do krožišča vodita prenovljeni Jurčkova in Lorenzova cesta. Na MOL so tudi pri teh gradbenih delih posebno pozornost namenili kolesarjem in pešcem, za katere so uredili varne in udobne površine.

Mestni prevoz je le klic stran

V mestu, kjer življenje teče hitro, je učinkovit in okolju prijazen javni prevoz potnikov še kako pomemben. Tega se dobro zavedajo v javnem podjetju LPP, kjer si prizadevajo zagotoviti potnikom prijazen javni prevoz po celotnem mestu, tudi na obrobju, kjer mestni avtobusi vozijo redkeje. Za prebivalce teh območij so zato razvili inovativno in okolju prijazno rešitev, ki so jo poimenovali prevoz na klic.

To je oblika javnega potniškega prometa, ki se odziva na potrebe prebivalcev, deluje pa samo takrat, ko posameznik ali manjša skupina ljudi prevoz dejansko potrebuje. S tem se izognejo vožnjam manj zasedenih avtobusov, kar prispeva tudi k zmanjševanju izpustov in varovanju okolja. Ker so to načeloma prevozi manjšega števila potnikov, jih izvajajo z električnimi vozili, kombiji ali minibusi, velikost vozila pa prilagodijo dejanskemu številu potnikov. Električna vozila so tiha, okolju prijazna in udobna, ker so manjša od mestnih avtobusov, so tudi bolj praktična za vožnjo po ožjih ulicah in cestah. Po rednih linijah avtobusov vozijo vsak delavnik, vstop in izstop pa je mogoč na postajališčih na trasi.

Prevoz na klic so septembra lani uvedli na linijah 10, 16, 23, 26, letos pa še na liniji 28, ki povezuje Črnuče in Gameljne. Storitve lahko naročite pri določenih odhodih avtobusov, ki so v voznem redu posebej označeni. Prvi odzivi potnikov so zelo dobri, zato na LPP že razmišljajo, kako to storitev še razširiti.

Prva oblika prevoza na klic v Ljubljani so sicer bili vsem znani Kavalirji, električna vozila, ki brezplačno vozijo po

mestnem središču, zaprtem za motorni promet. Kavalirji so namenjeni predvsem starejšim prebivalcem mestnega središča in tistim, ki težje hodijo. Po mestnem središču vozijo že od leta 2008.

Naročanje prevoza na klic je zelo enostavno. Vse, kar morate storiti, je da najmanj dve uri, preden potrebujete prevoz, pokličete na številko 01/5822 555 in poveste, kdaj in koliko potnikov bo ter vstopno in izstopno postajo. Cena prevoza je enaka kot pri vožnji na rednih linijah, to je 1,3 evra na osebo. Plačate jo lahko s kartico Urbana ali z mobilno aplikacijo Urbana.

Okolju prijazna mobilnost je izjemnega pomena za razvoj Ljubljane, saj ravno promet prispeva pomemben delež škodljivih izpustov plinov. Na LPP zato svojo okoljsko odgovornost kažejo tako s storitvami, kot je prevoz na klic, kot tudi s širitvijo flote z okolju prijaznimi avtobusi in drugimi ukrepi. Ravno ta mesec je po Ljubljani začel voziti prvi mestni avtobus na biometan, jeseni naj bi po naših cestah zapeljali še prvi vodikovi avtobusi, prihodnje leto pa bodo floto avtobusov LPP dopolnili še novi električni avtobusi. Vse to so kamenčki v mozaiku, ki Ljubljano vodijo na poti do ogljične nevtralnosti.

Most za pešce in kolesarje

S

redi zelene tišine Ljubljanskega barja stoji nekaj prav posebnega. To je novi Vodovodni most, eleganten in moderen, a vseeno zvest dediščini prostora. Stoji na mestu stare vodovodne konstrukcije iz osemdesetih, ki je dolga desetletja tiho opravljala svojo nalogo. Ta je bila preprosta, a pomembna: prenašala je pitno vodo čez reko. A je čas opravil svoje, stara kovinska

konstrukcija je začela pešati, cevi so postale neuporabne, most pa zapuščen.

Novi most se razprostira čez reko kot čuvaj narave. Njegova jeklena konstrukcija, obdana z ritmično razporejenimi letvami iz macesna, spominja na deblak, starodavni čoln, ki je včasih rezal gladino barjanskih voda. Zdaj pa most služi prehodu pešcev in kolesarjev ter življenjsko

pomembne tekočine – vode. Pod njegovim lesenim ovojem se namreč skriva še ena pomembna žila mesta, ki je ključnega pomena – obnovljene vodovodne cevi in visokonapetostni kabli.

Zaradi nevarnosti poplav je dvignjen za več kot meter glede na prvotnega, sprehajalcem in kolesarjem pa tako poleg varnega prehoda omogoča tudi občudovanje

slikovite pokrajine od Krajinskega parka Ljubljansko barje pa vse do Rakove jelše. Pristopi z urejenimi klančinami in lepe poti zagotavljajo, da je prehod dostopen vsakomur, tudi tistim, ki iščejo le miren kotiček za trenutek ob reki.

Ta most je poseben, ker se v prostor umešča tiho in spoštljivo. Ne izstopa z bliščem, ampak z mislijo in močnim

sporočilom: tudi infrastruktura lahko sobiva z naravo, če ji prisluhnemo. V njegovi preprostosti se skriva njegova glavna moč: postal je namreč del pokrajine, in ne motnja v njej. Novi Vodovodni most vam ponuja kratek pobeg iz vsakdana, še posebej v tem pomladno-poletnem času. Stopite nanj, prisluhnite zvokom narave in občudujte naše lepo mesto.

Prostori, odprti za vse

Nekoč so bila stanovanjska naselja prostor srečevanja vseh generacij; sosedje so se poznali med seboj, se družili in skupaj soustvarjali svojo sosesko. Medsosedska pomoč je bila samoumevna, vsak je prispeval po svojih močeh. Potem pa se je življenjski slog začel spreminjati, čas se je zavrtil hitreje in kmalu smo prišli do točke, ko nismo poznali niti vseh sosedov iz svojega bloka, kaj šele iz okolice. Pa ni treba, da je tako. K dobrim medsoseskim, predvsem pa medgeneracijskim odnosom veliko prispevajo tudi skupnostni prostori; ti so odprti za vse in namenjeni aktivnostim, ki spodbujajo povezovanje okoliških prebivalcev.

V Ljubljani je precej skupnostnih prostorov, od manjših dvoran in paviljonov do večjih četrtinskih centrov, pa tudi dnevnih centrov aktivnosti za starejše z različnimi dejavnostmi za meščanke in meščane. V Službi za lokalno samoupravo MOL skrbijo za takšne prostore na kar 52 lokacijah po mestu, skupnostne prostore pa v sklopu gradnje sosesk mestnih stanovanj načrtujejo tudi na Javnem stanovanjskem skladu MOL. Pri tem se po besedah direktorja sklada Saša Rinka zgledujejo po primerih dobrih praks iz tujine, saj se zavedajo, da je ustvarjanje skupnosti, torej povezovanje sosedov, zelo dobrodošlo. Povezanost med ljudmi koristi vsem, saj spodbuja skrb za skupno dobro in sočloveka, ob tem pa zmanjšuje možnost konfliktov med stanovalci. Na stanovanjskem skladu so skupnostne prostore najprej umestili v sosesko Polje IV, nato pa še v soseski Novo Brdo in Rakova jela II, načrtujejo jih tudi v soseskah Zvezna in Litijska-Pesarska, ki sta trenutno v gradnji, v sklopu projekta Mestni kare Povšetova pa bodo zgradili nove prostore za četrtno skupnost.

Prav centri četrtinskih skupnosti so tisti, ki najbolj povezujejo ljudi. Pred letom in pol je svoja vrata odprl prostoren in sodobno zastavljen Četrtni center Golovec na Pesarski cesti, v katerem so poleg sedeža četrtne skupnosti prostore za svoje delovanje dobili tako ljubljanski javni zavodi kot tudi nevladne organizacije ter klubi in društva, ki tam izvajajo svoje programe. Vodja Službe za lokalno samoupravo MOL Jera Grobelnik poudarja, da je osnovni cilj delovanja tovrstnih centrov povezovanje okoliških prebivalcev vseh starosti, saj ob skupnih dejavnostih sosesko vzamejo za svojo in skrbijo zanj, med pozitivnimi posledicami povezanosti pa je tudi zmanjšanje vandalizma. Zasnovani so tako, da na eni strani krepijo skrb za starejše prebivalce in spodbujajo aktivno staranje, na drugi pa ponujajo prostor programom za otroke in mladostnike. Četrtni centri so pravi naslov tudi za posameznike ali družine, ki potrebujejo podporo in informacije, ko se znajdejo v socialnih, finančnih ali drugih stiskah.

MOL v prihodnjih letih načrtuje izgradnjo še štirih četrtinskih centrov. Za Četrtni center Jarše, v katerem bo med drugim nove prostore dobila enota Zdravstvenega doma Ljubljana, je MOL minuli mesec prejela gradbeno dovoljenje, v načrtu pa so še ureditve četrtinskih centrov Barje (v Četrtni skupnosti Rudnik), Vič in Šmarna gora.

Vrata skupnostnih prostorov so odprta za vse, zato lepo vabljeni, da se pridružite aktivnostim, ki potekajo v njih. Prostori v četrtinskih centrih imajo po večini stalne uporabnike, v manjših dvoranah pa se vsebine in uporabniki usklajujejo sproti in glede na potrebe. Če bi jih radi uporabljali tudi vi, se za več informacij lahko obrnete na sodelavce na sedežih ljubljanskih četrtinskih skupnosti.

Okolju prijazni toplota in elektrika

Izgradnja plinsko-parne enote, ki je trenutno v poskusnem obratovanju, je največji projekt s področja energetike v Ljubljani v več kot 40 letih, s katerim se bodo pomembno zmanjšali izpusti ogljikovega dioksida in drugih okolju škodljivih plinov v ozračje.

Energetika Ljubljana s toploto in distribucijo plina zagotavlja **oskrbo** dobrih 80 % gospodinjstev v Ljubljani.

Energetika Ljubljana je postala **tretji največji proizvajalec** elektrike v Sloveniji.

Dimnika plinsko-parne enote **sta visoka 63 metrov**. Dima, ki bi prihajal iz njiju, ne boste opazili. To pomeni, da izpustov v zrak praktično ni.

Vrednost investicije v plinsko-parno enoto: **145 milijonov EUR**

največja investicija na področju energetike v zadnjih 40 letih

70 % manj premoga za proizvodnjo toplote in elektrike

70-odstotna samooskrbnost z energijo v Ljubljani

Zmogljivost: 1100 gigavatnih ur toplote in 800 gigavatnih ur elektrike, kar zadostuje za **oskrbo** kar 600.000 gospodinjstev ali dveh Ljubljan.

NESTABILNE RAZMERE NAS VEDNO ZNOVA OPOZARJAJO, KAKO POMEMBNO JE ZAGOTOVITI SAMOOSKRBNOST IN ENERGETSKO NEODVISNOST.

Razvoj mesta po trajnostnih načelih je bil v Ljubljani načrtan že pred skoraj dvema desetletjema. V tem času je bil dosežen velik napredek in Ljubljana je bila v mednarodnem okolju velikokrat predstavljena kot primer dobre prakse. Pred tremi leti pa je Evropska komisija naše mesto izbrala tudi v Misijo 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest, ki so se zavezala, da bodo dosegla ogljično nevtralnost. Pot do končnega cilja je še dolga, a pomembni koraki so že tu. Eden izmed njih je zagotovo izgradnja plinsko-parne enote v Mostah, ki bo zagotavljala stabilno, varno in okolju prijazno oskrbo s toploto in elektriko za gospodinjstva v Ljubljani. Zagon enote je izjemnega pomena za okolje, saj omogoča kar za 70 odstotkov manjšo porabo premoga, namesto njega pa vstopa plin, okolju veliko bolj prijazen energent.

Zamenjava premoga s plinom je eden izmed bistvenih korakov na zahtevni poti razogljčevanja, a ne edini, ki nas bo pripeljal do zastavljenega cilja. Na MOL in Energetiki Ljubljana zato že izvajajo dodatne projekte. Prvi med njimi je preoblikovanje kotla na premog v kotel, ki bo za svoje delovanje uporabljal lesno biomaso, za katerega so že pridobili gradbeno dovoljenje. Takoj za njim pa je še gradnja sežigalnice, s katero bodo poskrbeli za energijsko izrabo komunalnih odpadkov. Vsi projekti skupaj, vključno s projekti za povečanje rabe sončne energije, bodo zagotovili kar 70-odstotno energetska neodvisnost Ljubljane, kar je ravno tako ključnega pomena v trenutnih razmerah v svetu.

Prav nestabilne razmere nas vedno znova opozarjajo, kako pomembno je zagotoviti samooskrbnost in energetska neodvisnost. Pri tem je pomembna še ena prednost plinsko-parne enote – ta namreč omogoča zagon iz breznapetostnega stanja, ki bi se lahko zgodil v primeru večjih naravnih nesreč, kot so potres, poplave, vetrolom ali žledolom, oziroma drugih večjih izpadov električne energije, kakršne smo lahko pred kratkim spremljali v Španiji.

Tako kot zanesljivost in okolju prijazna proizvodnja toplote in elektrike je za meščane, odjemalce Energetike Ljubljana, pomembna tudi cena, ki jo plačujejo zanju. V Energetiki natančnih izračunov cen toplote in elektrike, proizvedenih v plinsko-parni enoti, še nimajo, predvidoma jih bodo predstavili v drugi polovici letošnjega leta.

Na obisku v Predsedniški palači

S svojo mogočno neorenesančno arhitekturo in zgodovino gostiteljice najvišjih upravnih ustanov nekdanjih političnih ureditev je Predsedniška palača na Erjavčevi cesti 17 veličastna že sama po sebi. Po njej nas je vodil soprog predsednice države, dr. Aleš Musar, izjemen poznavalec njene preteklosti in eden od skrbnikov podobe, ki jo Slovenija kaže obiskovalcem.

V palačo sicer s fotografom ne vstopiva skozi glavni vhod s Prešernove ceste, saj je ta rezerviran za goste, ki jim ni treba skozi rentgenski pregled. Skoraj vse, kar pride v palačo, je namreč treba pregledati. Tudi pošto, celo tisto, ki jo Musarjevi prav zato z zamikom enega dneva dobijo domov.

»Zgrajena je bila osupljivo hitro, v nekaj letih po ljubljanskem potresu leta 1895,« poudari najin vodič, ko stojimo v mogočni Kristalni dvorani. Pogled se mi ustavi na perzijski preprogi, ki je videla kopico visokih in malo manj visokih, a zato nič manj pomembnih obiskov. Dr. Musar poznavalsko pojasni, v kateri iranski regiji je bila izdelana; v času, ko sta se s predsednico (prav tam) spoznala, je namreč vodil turiste po Iranu.

»Čeprav so posegi v palačo zaradi spomeniške zaščite omejeni, je Nataša vseeno takoj opazila nekaj podrobnosti, ki so jo naredili prijetnejšo – namestili smo zaves, dodali žarnice v luči ...,« pripomni dr. Musar z očitnim spoštovanjem do soproge. Iz vseh prostorov veje duh njenega značaja, zanimanj in vrednot, ki jih postavlja na piedestal. Palača tako izžareva ponos na vse, kar je slovenskega – na umetnost, šport in znanost.

Vsi prostori – hodniki in sobane, namenjene novinarjem, sprejemom in pomenkom – so izjemno premišljeno opremljeni. Že na vrhu stopnic, ki ločujejo vladni in predsedniški del palače, obiskovalca preseneti imeniten Tomosov dirkalni motor, plod slovenskega znanja, ki je pomenljiv »podpis« predsednice, strastne motoristke.

Palača je polna od različnih ustanov izposojenih del Ivana Groharja, Ivane Kobilce, Janeza Boljke in različnih sodobnih umetnikov. Za lastnike teh predmetov je menda izjemna čast, da jih tu postavijo na ogled, zaposleni v uradu predsednice – med 40 in 50 jih je – pa zanje vestno skrbijo. V to skrb sodi tudi čiščenje. Najini spremljevalci po palači z velikim občudovanjem pohvalijo snažilko, ki umetelna tla, starinsko pohištvo in še marsikaj skrbno vzdržuje. Tudi jaz opazim, da na policah s protokolarnimi darili ni niti kančka prahu; večina daril je sicer v arhivu.

Palača se običajno izprazni šele pozno zvečer, okoli 6. ure zjutraj pa že vrvi od aktivnosti v kuhinji. Tam radi skuhamo vampe, ki jih predsednica obožuje, »jaz pa malo manj,« se namuzne njen soprog. Prav tu v sodelovanju s kuharji z Brda pripravljajo tudi obroke, ki jih postrežejo na uradnih večerjeh. Nekatere pa doleti posebna čast in s predsednico obedujejo v intimnem vzdušju v najljubšem prostoru Aleša Musarja. Tam na presenetljivo udobnih Plečnikovih stoli z odlično kavo sklenemo tudi naš ogled hiše, ki je čudovito ogledalo vsega, kar smo kot narod.

Predsedniško palačo si lahko ogledate na dan državnosti, 25. junija 2025. Za ogled se prijavite na: predsednica-slo.si.

USTAVA ZA SLEPE IN SLABOVIDNE

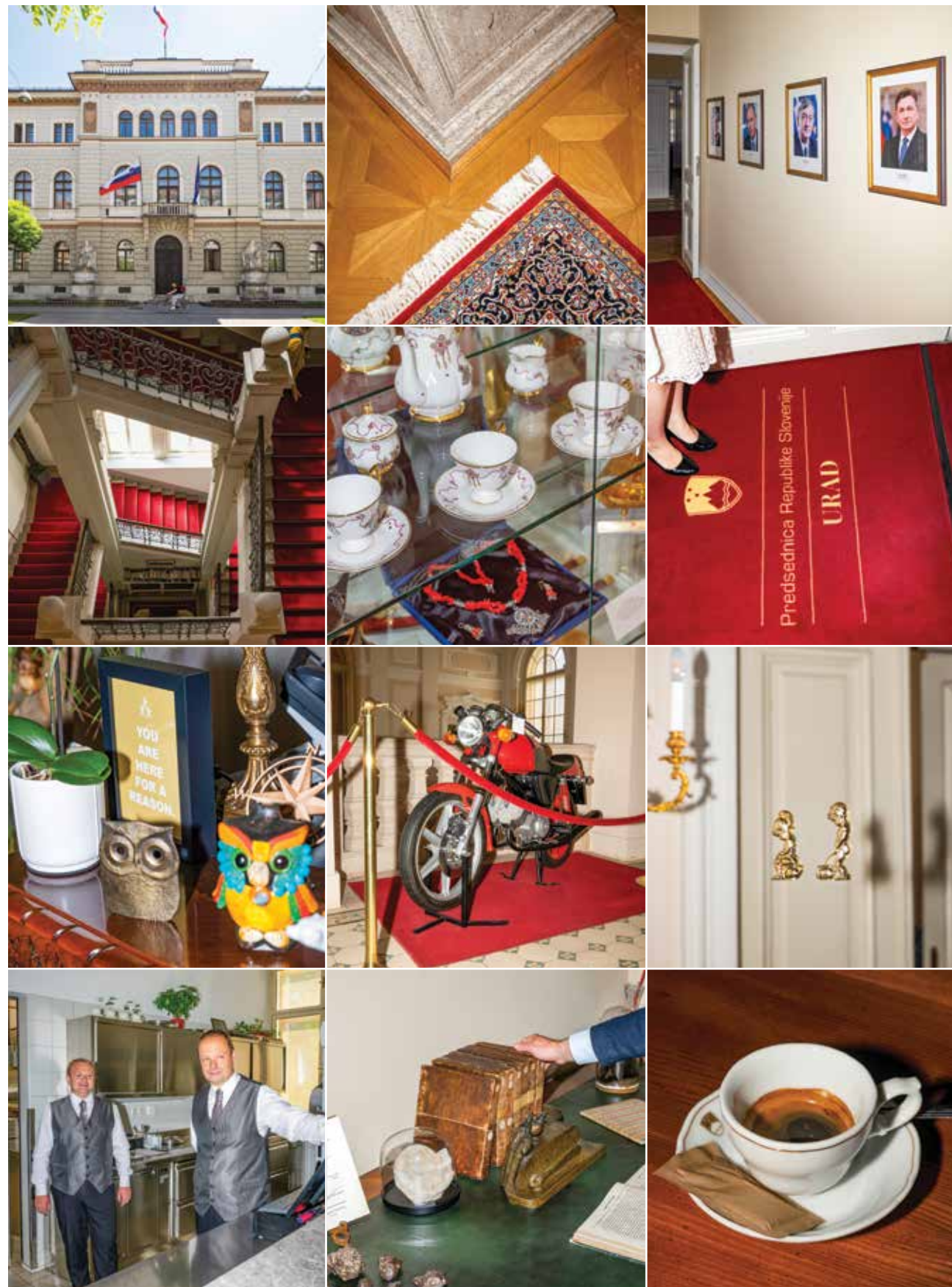
Posebno mesto med razstavljenimi protokolarnimi darili ima slovenska ustava v brajici, odprta pri 102. členu, ki govori o funkciji predsednika države. Ob obisku slepih in slabovidnih palačo izjemoma lahko obišejo tudi psi; predsednica namreč svojih čivav ne pripelje s seboj.

MIZA, ZA KATERO SE JE PISALA ZGODOVINA

V predsedniški pisarni je poleg prvih medalj za samostojno Slovenijo, množice sov, ki jih občuduje predsednica, slovenske ustave, Pernhartovega 360-stopinjskega razgleda s Triglava ter pomenljivih slik žensk, ki navdihujoče simbolizirajo moč, odločnost in učenost, tudi originalna miza Žige Zoisa. Ta je z dodanimi knjigami, kamninami in rastlinami pravi spomenik slovenski znanosti.

SKRITI PREHODI

Sprehod skozi palačo vodi tudi v enega od številnih »skritih« prehodov, ki jih obiskovalci praviloma ne vidijo. Eden od njih gre skozi prostor, v katerem je omara z zalogo oblačil, ki jih predsednica potrebuje v enem dnevu, iz njega pa vodi pot tja, kamor »gre še predsednica peš«. Tukaj vlada bolj delovno vzdušje, na steni pa visita karikatura predsednice in umetelno vabilo na kronanje britanskega kralja.

Za to se je bilo vredno boriti

Za mir in svobodo, ki ju uživamo v našem mestu, smo hvaležni tudi veteranom slovenske osamosvojitvene vojne. V njej so med 27. junijem in 7. julijem pripadniki policijskih sil in Teritorialne obrambe Jugoslovanski ljudski armadi onemogočili večje akcije in ubranili našo suverenost. Veteranske organizacije danes ohranjajo spomin na desetdnevno vojno in vrednote, za katere se je bilo in se je še vedno vredno boriti.

DARKO REPENŠEK

predsednik Policijskega veteranskega društva Sever Ljubljana

Ohranjanje zgodovinskega spomina in vrednot

Policijski vojni veterani, združeni v Policijskem veteranskem društvu Sever Ljubljana, smo minulo leto praznovali 30 let združenega, organiziranega in programskega delovanja. Smo del več kot 6500-članske družine 12 policijskih veteranskih društev Sever, združenih v Zvezo društev Sever, ljubljansko društvo pa je ob tem z več kot 1100 člani največje cehovsko društvo v državi. Prihajamo iz vrst nekdanje milice, ostalih organov za notranje zadeve in policijskih vrst. Delujemo na celotnem območju Policijske uprave Ljubljana ter smo neločljiva vez med nekdanjimi varnostnimi organi in današnjo policijo. Še kako se zavedamo pomena tesnega in tvornega sodelovanja z življenjem v lokalnem okolju. Na območju našega delovanja je kar 32 občin s številnimi lokalnimi veteranskimi in domoljubnimi organizacijami, s katerimi sodelujemo z roko v roki in veliko mero spoštovanja.

Policijski vojni veterani smo tisti, ki smo kot pripadniki organov za notranje zadeve decembra 1989 z akcijo Sever, po kateri nosimo ime, preprečili politično manifestacijo centralističnih jugoslovanskih sil v Ljubljani in ustvarjanje izrednih razmer ter zaščitili demokratične procese v Sloveniji, ki so nato omogočili demokratične volitve in nastanek samostojne, neodvisne države Slovenije. Leta 1991 smo se kot oborožena policijsko-vojaška sila skupaj s takratnimi pripadniki Teritorialne obrambe uprli namenu jugoslovanske armade, da z zasedbo mejnih prehodov prepreči plebiscitarno odločitev Slovencev o samostojni državni tvorbi, ter

v desetdnevni vojni z orožjem v roki ubranili njen nastanek in obstoj.

Prizadevamo si za ohranjanje zgodovinskega spomina in vrednot, pomembnih za nastanek samostojne Republike Slovenije, ter za ohranjanje zgodovinske resnice o vlogi milice in pripadnikov organov za notranje zadeve pred osamosvojitveno vojno, med njo in takoj po njej. Sem sodijo pridobivanje, hramba in razlaga pisnega, slikovnega in drugega gradiva, arhivskega gradiva ter ohranjene dokumentacije članov o aktivnostih v tem obdobju. Predvsem na osnovnih in srednjih šolah si prizadevamo postavljati razstave, ki pričajo o vojni za samostojno Slovenijo leta 1991, mladim pa tudi na različne načine predavamo o teh vsebinah. V letih delovanja smo na našem območju postavili in svečano odkrili 26 spominskih obeležij in plošč, ki spominjajo in opominjajo na pomembne osamosvojitvene dogodke.

Naše poslanstvo je tudi vzpostavljanje, ohranjanje in spodbujanje prijateljskih vezi med našimi člani, člani sorodnih veteranskih in domoljubnih organizacij ter aktivnimi policistkami in policisti pod okriljem Policijske uprave Ljubljana.

NAŠE POSLANSTVO JE VZPOSTAVLJANJE, OHRANJANJE IN SPodbujanje PRIJATELJSKIH VEZI.

Letno organiziramo, soorganiziramo ali se udeležimo kar okrog 180 prireditev. Družabne in športno-rekreativne prireditve so naša stalnica tudi za utrjevanje pripadnosti in ustvarjanje pozitivne podobe društva v javnosti. Skrb za uveljavljanje interesov naših članov nam je in nam mora biti poslanstvo. Prijateljska pomoč v vojni za Slovenijo ranjenim policistom in svojem padlih policistov je naša obveza. Tudi humanitarno delovanje s socialno noto nam ni tuje.

Policijski vojni veterani, združeni v Policijskem veteranskem društvu Sever Ljubljana, poskušamo biti v našem javnem prostoru zgleden primer kulture sodelovanja, nepristranskosti in dialoga. Smo nepolitična organizacija, kar pa ne pomeni, da nimamo lastnih stališč, pogledov in mnenj. Jasno jih izrazimo, ko zaznamo odklone vlad ali politik, političnih strank ali posameznikov od naših ustanovitvenih načel in načel delovanja, prepričan ter zgodovinskih dejstev.

SLAVKO SKOKIĆ

podpredsednik Zdrženja veteranov 90-91 mesta Ljubljana in bivših ljubljanskih občin

Gradimo prihodnost, odpornost in varnost

Združenje veteranov 90-91 mesta Ljubljana in bivših ljubljanskih občin je neprofitna organizacija, ki šteje 553 članov. Povezuje veterane osamosvojitvene vojne za Slovenijo leta 1991, ki so delovali in bili organizirani v obrambni strukturi na območju Ljubljane in njenih občin. Predsednik združenja je dr. Igor Potočnik.

Temeljno poslanstvo veteranskih organizacij, ki smo jih ustanovili udeleženci vojne za Slovenijo, je ohranjanje in negovanje izročil slovenske osamosvojitvene vojne in procesa osamosvojitve. Moto vseh veteranov je »Naj ne bo nikoli pozabljeno«.

V združenju si prizadevamo, da bi bili v javnem prostoru aktivni in vidni. Zato se udeležujemo različnih prireditev, ki jih organizira MOL, ter državnih in drugih proslav, ki obeležujejo pomembne državotvorne dogodke iz preteklosti. Sodelujemo z veteranskimi in domoljubnimi organizacijami, Slovensko vojsko in ministrstvom za obrambo. Vsako leto za 1. november obiščemo grobove naših pokojnih veteranov.

Naše združenje namenja posebno pozornost prenašanju izročil osamosvojitve na mlade rodove. Že 17 let zapored v sodelovanju z Osnovno šolo Vič pripravljamo literarni natečaj Moja rodna domovina, ki ima vsako leto novo temo. V preteklosti je bila ena od izbranih tem

»Z Goriškega v Piran«. Z njo smo hoteli učence spodbuditi k spoznavanju domačih krajev in vseh pokrajin Slovenije. Tema »Slovenska plemenitost in dobrotelost« je bila namenjena vzbujanju sočutja do ljudi, ki potrebujejo pomoč, in kreptvi solidarnosti. Tema »Voda – veselje in solze« je bila izbrana v letu poplav, da bi spodbudila razmislek o vodi kot naravni vrednoti, človekovih posegih v naravno okolje in ranljivosti tega okolja. Lani smo se odločili za temo »Osamosvojitvena vojna 1991 v pripovedi moje družine«, da bi si različne generacije v družini izmenjale poglede in vtise ter prenesle spomine in izkušnje udeležencev vojne in pričevalcev takratnih dogodkov na mlajše rodove. Projekt je precej zahteven, a je vreden truda. Z OŠ Vič k sodelovanju povabimo 450 osnovnih šol v Sloveniji in 12 šol zamejstvu. Literarni natečaj poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednice RS dr. Nataše Pirc Musar.

NAŠE ZDRUŽENJE PRENAŠA IZROČILO OSAMOSVOJITVE NA MLADE RODOVE.

Sklepna prireditev natečaja je aprila. Najboljše prispevke nagradimo z 20 kolajnami »moja rodna domovina« in 25 priznanji. Priznanja dobijo tudi mentorji. Vse nagrajence, njihove mentorje in svoje povabimo na podelitev v Ljubljano. Srečanje je na OŠ Vič. Popeljemo jih na voden ogled mesta in vožnjo s turistično ladjico po Ljubljani. Sklepna prireditev pa poteka v dvorani Konservatorija za glasbo in balet ob programu članov srednje in višje šole.

Projekt ima številne partnerje, brez katerih ne bi bil mogoč. V prihodnje si želimo, da bi se na naše vabilo k sodelovanju odzvalo več šol. Zavedamo se, da to terja dodaten napor učiteljev in učencev, vendar smo prepričani, da je vsebina projekta tega vredna. Naš projekt krepi vrednote in spodbuja prenašanje pomembnih izkušenj med generacijami, kar je pomembno za našo prihodnost, odpornost in varnost. To pa je mogoče le z dialogom z mladimi.

Mnenja avtorjev ne izražajo nujno stališča MOL in uredništva glasila Ljubljana.

Ženske iz odporniškega gibanja

Med sprehodom po izjemno zanimivi razstavi 1495 dni, Ljubljana med drugo svetovno vojno, smo se ustavili tudi ob predstavitvah žensk, ki so pomembno prispevale k odporu proti okupatorjem. Z njihovimi zgodbami vas vabimo, da tudi sami obiščete Mestni muzej Ljubljana in si ogledate, kako je v našem mestu teklo življenje med vojno.

Ljubljano, ki se je po prvi svetovni vojni razvila v pomembno gospodarsko in kulturno središče slovenskega naroda, je med drugo svetovno vojno najprej okupirala kraljevina Italija, po njeni kapitulaciji septembra 1943 pa še tretji rajh. Vse do osvoboditve 9. maja 1945 je v njej delovalo odporniško gibanje Osvobodilna fronta (OF), v katerem so vodilne položaje zasedale tudi ženske, med njimi Zdenka

Kidrič, Vida Tomšič, Lidija Šentjunc, Pepca Kardelj in Ada Krivic. Nekatere so se v sistemu OF posvečale dobrodelni dejavnosti, med temi je gotovo najbolj znana socialna delavka Ana Ziherl, po kateri je danes poimenovana ulica v Zgornji Šiški. Med drugim je koordinirala skrb za otroke aktivistov, partizanov in internirancev, ki so v mestu ostali samo z materami ali pa povsem sami. Nekatere od teh otrok je

bilo treba celo skrivati, zato se jih je prijel izraz »ilegalčki«. Med njimi je bil najbolj znan Borut Kardelj, ki je dolgo živel pod lažnim imenom Peter Ropič. Kdo sta njegova starša, je izvedel šele ob koncu vojne. Skrb za te otroke je potekala v takšni tajnosti, da je od okoli 180 ilegalčkov domobranska policija odkrila le enega, in sicer Lučko Kocbek, ki je konec vojne dočakala v zelo slabih razmerah.

Mnoge ženske so delovale kot terenske delavke, pomočnice v delavnicah centralne tehnike, kurirke, obveščevalke, zbirateljice sredstev za partizansko vojsko in organizatorke manifestacij. Številne je okupatorska ali domača policija odkrila, aretirala, obsodila na zaporne kazni ali poslala v koncentracijska taborišča. Nekatere so ubili med zaslišanji, najbolj znani takšni žrtvi sta bili Vida Pregarc, po kateri se imenuje osnovna šola na Vodmatu, in Malči Belič, po kateri je poimenovan mladinski dom na Viču.

Nekatere so se po umiku iz okupiranega mesta priključile partizanskim enotam. Kurirka in borka Danila Kumar, katere ime nosi šola za Bežigradom, je na poti na Lubnik padla pod streli nemške zasede. Po telegrafistki Urški Zatler se imenuje ulica v njenih rodnih Savljah. Med pomembnejšimi aktivistkami je bila tudi Angela Vode, ki je na vrhovnem plenumu OF zastopala Jugoslovansko žensko zvezo, nato pa se je zaradi nestrinjanja z metodami partije oddaljila od OF.

V zgodovinskem spominu mesta so se ohranile tudi »ženske demonstracije«, na katere spominjajo trije spomeniki – pred Kazino v parku Zvezda, pred Vlado palačo na Erjavčevi cesti in pred Stolnico na Ciril-Metodovem trgu. V začetku leta 1943 je bilo v zaporih in koncentracijskih taboriščih zaprtih že okoli 10.000 Ljubljancev. Zaradi prenatrpanosti zaporov, slabega ravnanja z zaporniki ter izredno slabih higienskih in prehranskih razmer so se žene, matere in hčere zaprtih začele zbirati pred stavbami, v katerih so delovale italijanske oblasti, in zahtevati izpustitev internirancev, ki niso bili ničesar krivi. Vodilni aktivisti v mestu so spoznali, da bi bila njihova skrb za svojce lahko veter v jadra upora. 21. aprila 1943 so pred Kazino organizirali demonstracijo, na katerih so udeleženci Ivi Pirjevec na italijanskem poveljstvu zagotovili, da jih bo general Gambara sprejel po praznikih. Ko je to sporočila demonstrantkam na trgu, je spontano nastalo geslo »Na svidenje naslednjo sredo!«. Gambara jih seveda ni sprejel niti takrat, na ponovnih demonstracijah je policija celo aretirala nekaj žensk. Pot do svobode je bila še dolga, vloge pogumnih žensk na njej pa nikakor ne smemo pozabiti.

① Razstava 1495 dni, Ljubljana med 2. svetovno vojno, vas bo kronološko popeljala od nedelje, 6. aprila 1941, ko je Ljubljance prvo tuljenje siren opozorilo na nevarnost zračnega napada, do 9. maja 1945, ko je partizanska vojska vkorakala v osvobojeno mesto.

② Vida Pregarc je bila stara le 22 let, ko je policija zaradi izdaje obkolila tovarno Saturnus, v kateri je bila zaposlena. Pri njej so našli partijsko literaturo in jo, privezano na stol, ki je del razstave, še isti dan ustrelili na tovarniškem dvorišču.

③ Robček, ki ga je Pepca Kardelj leta 1943 iz zapora v italijanski Perugii poslala sinu Borutu v Ljubljano.

④ Narodna herojinja Danila Kumar z Ježice je 18. marca 1944 na poti na Lubnik padla pod streli nemške zasede. Na fotografiji je s pesnikom in partizanom Karlom Destovnikom – Kajuhom.

Oglejte si razstavo 1495 dni, Ljubljana med 2. svetovno vojno

V Mestnem muzeju Ljubljana na Gosposki ulici 15 je do 12. aprila 2026 na ogled razstava, ki ob 80. obletnici konca vojne kronološko predstavlja ključne dogodke v mestu med okupacijo. Z zbirko predmetov, dokumentov in pričevanj so prikazani vsakdanje življenje prebivalcev med vojno, nasilje okupatorja in organizirani odpor. Dileme, s katerimi so se soočali, bodo tudi vas spodbudile k razmisleku o miru, vojni in kulturi nenasilja – temah, ki so aktualne še danes. Razstavo si lahko ogledate z rednim vodstvom ali pa v spremstvu njenega avtorja dr. Blaža Vurnika, ki je napisal tudi spremljajoči katalog. Več informacij o razstavi, programu in knjižici najdete na spletni strani **mgml.si**.

L J U B L J

A N Č A N A

Anžeta Testena srečate, če zavijete v poetičen bar Kolibri na Židovski stezi 2, Janeza Trelca pa v urbanem bistroju Georgie na Čufarjevi ulici 5. Med poznavalci sta že uveljavljeni imeni – pri preostalih pa bosta to še postala. Prvi in drugi vam bosta namešala najboljši koktajl v našem mestu in še kakšnem zraven. Naučila sta nas, da koktajl ni le požirek – je koncept, kraj ali slikarsko platno v kozarcu. Tudi močna mešanica truda in znanja.

Predvidevamo, da vaju danes služba še čaka, kajne? Ura je 17.30 v ponedeljek.

Janez: Danes sem že končal, pogosto pa delam zvečer od štirih naprej, včasih tudi do enih. Nismo restavracija, ampak bistro z bolj sproščenim ambientom, kjer gostje pogosto ostanejo še v poznih urah.

Anže: Kolibri je običajno odprt od šestih do polnoči, ob vikendih do enih. Dopoldnevi so namenjeni pripravi sirupov, sokov in vsega drugega, da je servis zvečer tekoč.

Sta bila prisiljena zaradi poklica postati nočna ptiča ali vama ta način bivanja ustreza?

Anže: Obožujem jutro. Kadar delam, vseeno vstanem nekoliko kasneje. Načeloma potrebujem osem ur spanja na noč, in to je to. Vse je stvar navade, za zdaj pa s tem nimam težav.

Janez: Nekaj časa sem že v tem poslu, tako da to zame ni ovira. Je pa dobro, da ni vsaka izmena večerna, saj imam tako čas tudi popoldne kaj postoriti.

Nova sezona, nov meni. Kako pogosto – oprostite izrazu – premešate ponudbo?

Janez: Pogosto sledim sestavinam, s katerimi delajo naši kuharji, prav te me navdihujejo za nove koktajle. Seveda imam tudi svojo filozofijo, zato se včasih ne ujemajo povsem s tem, kar imam v glavi, a mi prav oni velikokrat dajo ideje – predvsem, kar zadeva sadje in zelenjavo.

Anže: Meni v Kolibriju se v celoti zamenja dvakrat letno. Ključna je uporaba svežih sestavin s tržnice – te so dostopne, izrazite in cenovno sprejemljive. Zdaj prehajamo v sezono rabarbare in jagod. Tudi izbor žganih pijač se prilagaja letnemu času: lažje za pomlad, močnejše za zimo. Navdih pa je lahko na primer le misel na Italijo. Včasih traja dva do tri mesece, da se ideja razvije. Nato naredimo »tasting« z ekipo in skupaj izberemo, kaj gre na meni. *(Janez prikimava.)*

Janez, vas navdihuje eksotika – kaj pa vas, Anže?

Anže: Nedavno je bil to citrus yuzu. Za novi meni sem si obenem zastavil, da ne bom uporabil limone ali limete. Osredotočil sem se tudi na pristop »zero waste« in si postavil izzive znotraj tega. Poti je veliko in pri vsakem koktajlu poskušam nekaj novega. Res je, da je bilo že skoraj vse ustvarjeno, a vedno se najde kaj svežega – še posebej zdaj, ko se pri nas odpira prostor za to.

Se v tem smislu prebujamo?

Janez: Se. Ko sem se na višji šoli zaljubil v koktajle, sem hitro ugotovil, da pri nas še nismo sprejeli kulture koktajla, kot jo poznajo v tujini. V zadnjih letih

pa čutim, da je nekaj v zraku – da se stvari premikajo. Še posebej v Ljubljani, kjer je vedno več novih barmanov, kot je na primer Anže v Kolibriju, zdaj pa še Silk and Fizz v centru. *(O tem baru pišemo na strani 6.)* To mi je dalo nov zagon.

Torej se prej navdihujete, kot da ste si konkurenca?

Janez: Ja, vsaj sam imam takšno mnenje.

Anže: V tem svetu sem šele dve leti, a prav letos – z odprtjem Silka in sodelovanjem na tekmovanjih – sem začel res dojemati širino te kulture. Georgie, Pops, Intercontinental, Moderna – vsi so odlični. Slovenci imamo močno vinsko in pivsko tradicijo, a tudi velik potencial za koktajle.

Koktajli imajo danes zelo izvirna imena. Janez, vaš She's a Keeper (Ona je za vedno), in Anže, vaš What About Carrot Cake? (Kaj pa korenčkova torta?) sta tako domiselna, da bi vama ju zavidal marsikateri izkušeni tekstopisec.

Janez: Meni s koktajli sem zasnoval tako, da je za vsakim imenom tudi zgodba – pogosto malce šaljiva. Ko ga ljudje odprejo, kar ne nehajo brati in preberejo še opise drugih koktajlov poleg tistega, ki jih zanima. Zgodba je danes res pomembna.

Anže: Meni je to včasih kar izziv – ni mi težava ustvariti koktajla, pri imenu se mi pa kdaj preprosto ustavi. Všeč mi je, ko ime povezuje zgodbo o nastanku, predstavi okus in občutek. Le enkrat se mi je zgodilo, da sem ga imel, pa še nisem vedel, katere sestavine bodo v njem.

Tudi brezalkoholni koktajli so vse bolj priljubljeni, kajne?

Anže: Res je opazno povečanje povpraševanja. Osebnost se izogibam brezalkoholnim različicam pijač –raje ustvarjam z domačimi sirupi, fermentacijami in podobnimi tehnikami. Skoraj vsak večer kdo naroči tak koktajl. Ljudje danes pijejo manj in v koktajl baru se moraš temu prilagoditi. Še vedno lahko ponudiš enako izkušnjo ne glede na to, ali je v koktajlu alkohol ali ne.

Janez: Tudi pri nas v bistroju je podobno. Na našem meniju žal ni prostora zanje, ker smo že tako omejeni, a imamo nizkoalkoholne ali brezalkoholne alternative – na primer pri vinih.

Bari in bistroti so danes pravzaprav butične znamke. V kakšno zgodbo vstopi človek, ko prestopi vaš prag?

Janez: Kolibri je točno tak – kot bi vstopil v kakšen film.

Ali pa v del romana. Kot bi se ustavil čas.

Anže: Saj sta že odgovorila. *(smeh)*

»ZA
VSAKIM
IMENOM
KOKTAJLA
JE ZGODBA
– POGOSTO
MALCE
ŠALJIVA.«
JANEZ
TRELC

»SESTAVINE S TRŽNICE SO DOSTOPNE, IZRAZITE IN CENOVNO SPREJEMLJIVE.« ANŽE TESTEN

Janez: Naš bistro Georgie s Čufarjeve ulice ne daje posebnega vtisa, ob vstopu pa goste preseneti popolnoma drugačen svet – prava mala oaza. Glasba včasih ni ravno tiha – high voltage klasični rock'n'roll. Rock'n'roll na krožniku, rock'n'roll v zvočnikih.

In v kozarcu.

Janez: Tako je. *(smeh)*

Ali je dovolj, da je barman zgolj spreten mešalec koktajlov, ali mora imeti še druge veščine?

Janez: Moj cilj je le, da gre vsak gost od nas z nasmeškom na obrazu.

Anže: Sam ne želim ustvarjati vzdušja, da smo nekaj več – želim, da je vse preprosto, toplo, domače. Nedavno je bila pri nas policistka, Švedinja, ki je prišla že na začetku izmene, in pogovarjala sva se vse do konca – tako tisti dan kot naslednji. Teme se pri točilnem pultu kar same odpirajo. Če jih zmanjka, so tu vedno koktajli. *(nasmeh)* Mene je to zelo odprlo, saj sem sicer precej introvertiran. Zdi se mi, da teh človeških odnosov danes kar malo manjka, v Kolibriju pa se jih še da najti.

Janez: Res je lepo videti, da se gostje vračajo. Z mnogimi smo postali prijatelji, včasih se srečamo tudi zunaj delovnega časa.

Kakšno je nočno življenje v Ljubljani?

Janez: Vedno se kaj dogaja – vprašanje je le, ali se tam še vidiš. Jaz sem že v letih, ko se predolga noč

pozna. Bolj mi ustreza miren večer, bistrojski ritem do polnoči – pa je čisto dovolj.

Anže: Pri 25 letih je tudi meni bolj všeč nekaj dobrega pojesti in doživeti več kot le »pitje na glavo«. Moja generacija zna to ceniti – čeprav tu in tam pridejo tudi drugačni večeri. *(nasmeh)*

Lahko koktajl ponazori našo osebnost? Kakšen bi bil vajin avtoportret?

Anže: Sam pogosto ustvarjam variacije na negro-nija, ki je moj najljubši koktajl. Sem natančen, zato mi ustreza njegovo razmerje – 1 : 1 : 1.

Janez: Moje ime je klasično, ampak nisem čisto klasičen Janez. Prihajam iz oddaljenih krajev – oče je Slovenec, mama pa ima indijske in portugalske korenine. Oba sva bila rojena v Zimbabveju. Morda prav od tod izhaja moj eksotični značaj in prav taki koktajli.

Prosim, naštejta sestavine dobrega življenja.

Janez: Dobra družba.

Anže: Ja. In ravnovesje, tudi notranji mir.

Kaj pa žura?

Janez: Dobra hrana, pijača in glasba.

Anže: In tudi tukaj – dobra družba.

Kaj se zgodi, če večer začnemo v Georgieju in končamo v Kolibriju – ali obratno?

Janez: Je to morda znak za sodelovanje? *(smeh)*

Anže: Dober namig. *(nasmeh)*

Janez: Začneš v Kolibriju z aperitivom, greš v Georgieja na večerjo ... in potem se vsi skupaj vrnemo v Kolibri. *(smeh)*

Pivovarski dvorec

V rajnki Emoni so sprva vodo črpali le iz vodnjakov. Vsaka soseska, imenovana insula, je imela vsaj enega. V 2. in 3. stoletju pa sta v mesto pritekla dva vodovoda. Eden z zahodne strani, drugi s severozahoda. Slednji je žuborel od Kamne gorice mimo Vodnikove ceste ob Stari cerkvi in pod Cekinovem gradom čez Tivoli do centra.

Cekinov grad, takrat imenovan Leopoldsruhe, je na prisojnih travnikih pod Šišenskim hribom leta 1755 zgradil grof Leopold Karl Lamberg. Cekinov je tisti v neposredni bližini Hale Tivoli na Celovski cesti 23, in ne Tivolski grad na vrhu promenade – radi ju zamenjamo.

Novi dvorec je bil namenjen razvedrilu in oddihu. Zasnovan kot večina njegovih primestnih sodobnikov na Dunaju, je imel tri reprezentativne elemente: razkošno vhodno avlo s stopniščem, poslikano dvorano z razglednim balkonom in čudovito urejen park. Prav vodni vir na posestvu je bil zagotovo razlog za bujno rastje v enem najlepših šišenskih vrtov.

Ponosni grof Lamberg je ob odprtju dvorca priredil slovesno večerjo in ples, ki se ju je udeležila vsa firbčna ljubljanska smetana. Po njegovi smrti in smrti njegovega sina se je mlada vdova omožila z Madžarom Szögenyjem, po čigar fonetično poslovenjenem priimku grad kličemo Cekinov.

Voda je botrovala še eni legendi. Leta 1865 so dvorec kupili bratje in sestra Kozler in pod njim zgradili mestno pivovarno, Pivovarno bratov Kozler. Tisto, ki je kasneje prevzela več manjših varilnic piva, med njimi leta 1924 tudi laško, postala največja v Dravski banovini in se preimenovala v Pivovarno Union. Peter Kozler, velik ljubitelj slovenstva in avtor prvega zemljevida slovenskih dežel, je poskrbel, da je bilo v Cekinovem gradu vselej živahno in da so kulturne, znanstvene in politične debate tekale v potokih.

Dvorec je bil rezidenčna zgradba, vse dokler se v njem ni nastanil Muzej narodne osvoboditve, nato pa Muzej novejše zgodovine Slovenije. Za zadnjo prenovno je arhitekt Jurij Kobe leta 1992 prejel Plečnikovo nagrado. Posest Cekinovega gradu se je že davno prej stopila z mestnim parkom Tivoli. Ljubljanski Union je nazadnje sam postal laški, vodni vir pa je prešel v korist nizozemske korporacije.

To so igre, ki se jih igrajo cekini.

Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije v Cekinovem gradu lahko obiščete od torka do nedelje med 10. in 18. uro.

Navdušen nad gobovo juho in bučnim oljem

Srečanje s Kevinom Ducheynejem, Belgijcem iz Antwerpna, ki tukaj živi že šest let, je bilo prav prijetno. Sestala sva se v Pritličju na Mestnem trgu 2, kramljala pa malo v slovenščini in malo v angleščini, kakor je naneslo. Za Ljubljano pravi, da je varno mesto. Všeč mu je, ker je obvladljiva tudi peš ali s kolesom. O slovenski hrani govori v presežnikih, zlasti o zelenjavi, ki ima dejansko okus po zelenjavi. Rad omeni tudi vodo iz pipe, ki je velik privilegij.

Kaj vas je prineslo v Ljubljano in zakaj ste ostali?

Ljubezen. Z mojo ženo Mankico (tudi fotografinja zgornje fotografije), vnukinjo pisatelja Miška Kranjca, sva se spoznala v Amsterdamu. Po petih letih ljubezni na daljavo sem se preselil v Ljubljano in tukaj ostal. Všeč mi je, da je mesto tako kozmopolitsko, a vseeno dovolj majhno, da lahko vedno srečaš znan obraz in poklepetas ali greš na kavo. Tu rad živim, to je postalo moje mesto.

Belgija je ravninska dežela, v Ljubljani ste navdušeni nad Rožnikom in Golovcem. Ste že bili na Triglavu?

Veste, v Belgiji ni kulture pohodništva. Ko sem v stiku z naravo, dobim veliko energije. Pogosto obiščem okoliške hribe, ki so mi na dosegu roke. Triglav pa sem za zdaj videl le iz helikopterja. Vsekakor bi enkrat rad osvojil tudi ta najvišji vrh Slovenije in končno postal pravi Slovenec. (smeh)

Kot otrok ste igrali baseball, se zdaj ukvarjate s kakšnim športom?

Nekaj časa sem igral softball za ljubljanski klub Mesarji, tudi kolesaril sem veliko. Zdaj pa uživam, ko grem na sprehod

v mestne parke, ki jih imam pravzaprav na domačem pragu, ali ko obujem pohodniške čevlje in osvojim katerega od vrhov.

Kaj ste po poklicu?

Okoljski inženir, v Belgiji sem več let delal tudi kot krizni menedžer. Trenutno sem v fazi menjave službe in želim si, da bi našel kakšno novo priložnost za delo, povezano z okoljem. Pri vas imate veliko narave in z njo skrbno ravnate. To mi je zelo všeč.

Pristanišče Antwerpen, kjer ste živeli, leži ob reki Šeldi in ob Severnem morju. Ali pogrešate morje in reko?

V Belgiji imam družino in tja se rad vracam. A zdaj je moj dom tukaj. Tukaj je moja žena, tukaj so gore, prekmurske ravnice, čudovita jezera, zelo lepa je tudi slovenska obala. Čeprav je Ljubljana manjša od Šelde, pa je življenje ob njej mirnejše in prijetnejše. Rad grem s prijatelji na pivo v Kajak kanu klub, kjer se izognemo turizmu, še raje pa ob Ljubljani pod vrbami preberem kakšno knjigo.

Pravite, da Slovenci nismo ravno potrpežljivi za volanom in da prehitro izgubimo živce.

Slovenci ste sicer zelo prijazni in na splošno potrpežljivi, a zdi se mi, da ko sedete za volan, hočete biti prvi in najhitrejši.

V Belgiji je vozniška kultura povsem drugačna. Potreboval sem kar nekaj časa, da sem se privadil na drugačen način vožnje. Mislim, da je to edina stvar, ki mi pri vas res ni všeč.

Menda ste navdušeni nad našo gobovo juho in predvsem nad tem, da gobe zanjo naberejo sami.

V Belgiji ne poznamo gobove juhe, kakršno imate tukaj. Navdušen sem, ko nam sosede prinesejo sveže jurčke in lisičke. Še isti dan jih pojemo. Všeč mi je, da nabirate regrat za solato, iz bezga izdelujete sok, divje šparglje pripravite v rižoti, iz borovnic skuhate marmelado ... Slovenci ste res mojstri v nabiranju darov narave! Zelo ste povezani z zemljo in skoraj ne poznam človeka, ki ne bi imel svojega vrtička ali kupoval svežih dobrot na tržnici. Jest zelenjavo, ki jo dobiš od sosed ali jo pridelal sam, je res neprecenljivo.

Obožujete pa tudi bučno olje.

Preden sem prišel sem, bučnega olja sploh nisem poznal. Doma jemo domačega iz Prekmurja v solati, tudi kruh rad pomakam vanj. Biskvit z okusom bučnega olja je imela celo najina poročna torta. Boljše je kot katerokoli drugo olje, ki sem ga jedel prej. Tudi svojo družino v Belgiji sem navdušil zanj. Ko grem na obisk, jim vsakič odnesem kakšno steklenico.

»VŠEČ MI JE, DA JE MESTO TAKO KOZMOPOLITSKO.«

Katero čtivo vam bo polepšalo letošnje počitnice, smo vprašali tiste, ki se na to najbolj spoznajo – knjižničarje iz različnih enot Mestne knjižnice Ljubljana.

V knjižnice po poletne pustolovščine

TAMARA BANKO

Knjižnica dr. France Škerl, Vojkova cesta 87a

Rada bere fantastične zgodbe in risoromane, se potepa z labradorko in uživa v prvih vrstah na rock koncertih. Tamara Banko je bibliotekarka v Knjižnici Bežigrad in vodja Knjižnice dr. France Škerl v naselju BS3.

Risoromani za odrasle (in eden za mlade)

- Gašper Krajnc: Mestne ptice
- Katarina Šeme: Iz jame
- Mikael Ross: Šola padanja
- Boris Pahor in Jurij Devetak: Nekropola, roman v stripu
- Ari Folman in Lena Guberman: Kje je Ana Frank, likovna priredba

DARJA BOLKA

Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2

Bibliotekarki, ki je bralka različnih žanrov, so posebej ljubi zgodovinski, biografski in satirični romani. Rada se vozi z električnim kolesom in čuva čivavo Lili. V Knjižnici Otona Župančiča vsak tretji četrtek v mesecu dopoldan vodi bralno skupino za upokojenke in upokojeence.

Knjige slovenskih avtorjev

- Dragan Petrovec: Fanči s psihiatrije in še hujše zgodbe
- Dušan Jovanović: Na stara leta sem vzljubil svojo mamo
- Erica Johnson Debeljak: Devica, kraljica, vdova, prasica
- Boris Kolar: O vinu, kozah in drugih prevarah
- Drago Jančar: To noč sem jo videl

NINA JEKLIČ

Knjižnica Rudnik, Dolenjska cesta 11

Kadar ne navdušuje za branje, jo boste najverjetneje ujeli v pohodniški obutvi z nahrbtnikom na ramenih – nekje v naravi, na izletu, včasih celo na drugem koncu sveta. Ker pa ni mogoče kar tako odpotovati, svet rada raziskuje tudi med platnicami potopisov.

Potopisna literatura

- Andrej Blatnik: Besedi na sledi: lovljenje knjig v Južni Aziji
- Irena Cerar: Potepuški okruški: kako sem hodila po robu
- Agata Tomažič, Tamara Langus in Teja Kleč: Ne sprašujte za pot: blodnik po Istri
- Alma Karlin: Samotno potovanje
- Sonja Porle: Črni angel, varuh moj

NI ŠE KONEC. OBRNITE STRAN!

ALJA VUTE KOSEDNAR*Knjižnica Prežihov Voranc, Tržaška cesta 47a*

Vedno bere več knjig hkrati, ker verjame, da je življenje prekratko za samo eno zgodbo. Ko ne bere knjig, raziskuje svet, saj je prepričana, da so potovanja (in knjige) najboljši način za širjenje obzorij. Njena najljubša žival je jezevec.

Pustolovščine za najmlajše

- Žiga Kosec: Na hribu je praprot
- Majda Koren: Njam, njam marmelada
- Maja Kastelic: Povabilo
- Tomaž Lavrič: Mali slon Anton in druge zverine iz divjine
- Tina Vrščaj: Tinka Tonka in druge zgodbe

TATJANA KODELA*Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova ulica 2*

Bralki različnih žanrov so še posebej ljubi kriminalni, fantazijski in satirični romani. Z veseljem se podi naokoli z vnučki, se sprehaja v naravi in bere s pogledom na park. V knjižnici pripravlja razstave gradiva na strokovnem oddelku.

Napeti kriminalni romani

- Avgust Demšar: Cerkev
- Karsten Dusse: Moriti čuječe
- Tadej Golob: Oj, Triglav, moj dom
- Miodrag Majić: Otroci zla
- Marko Radmilović: Kolesar

SIMON DROFELNIK*Knjižnica Polje, Polje 383*

Najbolj se razveseli, ko posadi drevo. V prostem času bere knjige. Veliko mu pomeni, ko z dobrim risoromanom navduši male in velike bralce.

Odlične knjige za mlade bralce

- Annet Huizing: Tihotapci
- Marjana Moškrič: Sneg
- Maša Ogrizek: Gospodična z monstero
- Marianne Kaurin: Na jugu
- Zoran Smiljanič: Spomini in sanje Kristine B.

MARJETA ŠUŠTERŠIČ*Knjižnica Polje, Polje 383*

Knjige najraje bere na kavču v družbi svojih muckov. Na potovanjih pa se prelevi v arheološko pustolovko, iščoč antične ruševine med oljkami.

Ljubezenski romani za poletne romance

- Tina Gorenjak: Najti ljubezen
- Jerca Cvetko: Padam na besede
- Petra Julia Ujave: Najboljše šele pride
- Janja Vidmar: Niti koraka več
- Sabina Štrubelj: Hotel Lavanda

MAŠA URAN*Knjižnica Šiška, Trg komandanta Staneta 8*

Poleg vodenja bralnih skupin S knjigo v svobodo in Prisedite k naši mizici pripoveduje še pravljice, eko pravljice in pravljčne vzgojnice. V projektu Rastem s knjigo se s srednješolci pogovarja o smislu branja knjig in potrebi po branju. Meni, da je življenje prehitro, da bi zaznali vsak trenutek, ga ovrednotili. Knjige znajo prav to. Beležijo in analizirajo naše trenutke.

Zanimiva stvarna literatura

- Pierre Bayard: Kako govoriti o knjigah, ki jih nismo prebrali
- Marko Juhant: Varuh dolžnosti staršev
- Stefan Bonner, Anne Weiss: Generacija trapastih: kako trapasti smo pravzaprav?
- Larry Collins, Dominique Lapierre: Jeruzalem, Jeruzalem
- Caroline De Maigret, Sophie Mas: Starejša si, boljša si, ampak starejša

Bedimo z Leonardom 2025: Noč v knjižnici

Kaj se dogaja v knjižnici ponoči? Morda pa junakinje in junaki napetih zgodb oživijo, skočijo s knjižnih polic in priredijo zabavo. Mladi bralci, stari 12, 13, 14 ali 15 let, lahko to preverite v noči s 26. na 27. september v Knjižnici Bežigrad na Einspielerjevi ulici 1. Na to pustolovščino se prijavite tako, da na e-naslov prebedimozleonardom@mkj.si čim prej pošljete kratek video, v njem pa pokažete, zakaj si želite preživeti noč v knjižnici. Sova Leonardo bo med prijavljenimi izbrala 30 kandidatke in kandidatov, ki ji bodo lahko delali družbo. Čakajo vas zanimivi gosti, tehnična delavnica, nočni sprehod, skrivnostni poskusi, polnočna malica in še kaj.

Mlade bralce pa spomnimo še na bralna izziva Poletavci – poletni bralci in Najpoletavci za najstnike. Vsem, ki bodo počitnice preživljali ob napetih in zabavnih zgodbah, bosta prinesla lepe nagrade. Več informacij o obeh pobudah najdete na spletnih straneh poletavci.si in najpoletavci.si.

Nagrajujemo umetnike

MOL z Župančičevimi nagradami v ospredje postavlja vrhunske dosežke na področju umetnosti in kulture. Priznanja so poklon ustvarjalcem, katerih delo presega vsakdan in bogati skupni kulturni prostor. Predstavljamo letošnje nagrajence, med katerimi bo enemu podeljena nagrada za življenjsko delo, trem pa priznanja za stvaritve, ki so bile javnosti predstavljene v obdobju minulih dveh let.

UROŠ LAJOVIC

V drugem razredu osnovne šole je v nalogi zapisal, da želi postati glasbenik. Danes, skoraj šest desetletij pozneje, je Uroš Lajovic eden osrednjih ustvarjalcev slovenske glasbene umetnosti – dirigent, pedagog, pisatelj in raziskovalec, ki je s svojim delom zaznamoval slovenski in mednarodni prostor.

Rodil se je v Ljubljani in tu končal vse šole – od osnovne do akademije. »Kasneje sem študiral na Dunaju, vendar me je vedno vleklo domov. Zelo sem bil in sem še vedno navezan na družino, zato sem bil vesel, ko sem leta 1972 postal dirigent asistent v Slovenski filharmoniji,« se spominja Lajovic.

Vodil je številne orkestre doma in po svetu, prejel vrsto priznanj, poučeval na akademijah in prenašal znanje tudi drugače. »Največ, kar more dati naslednji generaciji izkušen dirigent, je prav njegova izkušnja. Na Dunaju sem študentom omenjal vse svoje napake, češ ne ponavljajte mojih, imeli boste dovolj prilike za svoje.« Poseben pečat je pustil kot ustanovitelj in umetniški vodja Komornega orkestra Slovenicum, ki je z vrhunskimi interpretacijami klasičnega repertoarja in vključevanjem sodobnih slovenskih del spodbujal razvoj domače ustvarjalnosti.

Župančičeva nagrada zanj ni le priznanje; je tiha potrditev poti, ki jo je začel kot deček z željo postati glasbenik in jo je desetletja gradil tudi v Ljubljani. »Vsaka

nagrada človeka razveseli, ker pomeni potrditev njegovega profesionalnega udejstvovanja. Ker sem velik del tega dela opravil v Ljubljani, se mi zdi, da se ta nagrada nanaša prav na to,« razlaga.

Tudi po desetletjih ustvarjanja ostaja predan glasbi. Zanj živi in z njo misli: »Če mi bo dana prilika, se bom tudi v prihodnje z veseljem izrazil na meni lasten način – na način muzike.«

MAJA DOROTEJA PRELOG

Režiserka in scenaristka Maja Doroteja Prelog, predstavnica mlajše generacije ustvarjalk, v svojih delih pogumno razpira intimne svetove in išče avtentičen izraz. Cent'anni, njen prvi celovečerni film, je nastal iz globoko osebne izkušnje bolezni in partnerskega odnosa – postal pa je umetniški in življenjski preobrat. »Sprva mi je film predstavljal upanje. Skozenj naj bi s partnerjem vsak s svoje perspektive delila izkušnjo bolezni. A zgodilo se

je življenje in življenja se ne da načrtovati. Nisem pričakovala, da bo film od mene terjal tako globok potop v neprijetne dele moje duše in seciranje najinega dolgoletnega odnosa,« nam je zaupala nagrajenka, ki se ji dejstvo, da je del njenega življenja postal film, še danes zdi strašljivo in razburljivo hkrati.

Pravi, da ji kot ponosni Ljubljanki nagrada res veliko pomeni: »To, da sem za svoj prvenec, ki je v bistvu moja osebna izpoved, prejela Župančičevo nagrado, me je globoko ganilo. Vesela sem, da film dosega ljudi – tako gledalce kot tudi tiste, ki se s filmom ukvarjajo bolj poglobljeno.«

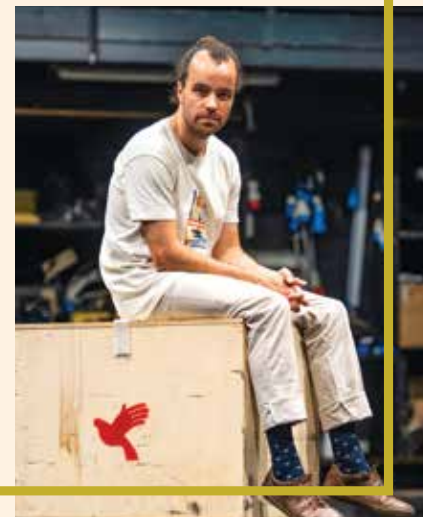

SUZANA TRATNIK

Pisateljica, prevajalka, publicistka in sociologinja Suzana Tratnik že desetletja ustvarja literaturo, ki pogumno odpira prostor marginaliziranim glasovom. »V mojih zgodbah so osebe s tako imenovanega obrobja glavni liki – njihova življenja in izkušnje so osrednje gonilo pripovedovanja,« pravi nagrajenka. Tudi zbirka Škarje, ki je izšla leta 2023, prinaša zgodbe deklic, mladostnic in žensk, ki s svojo notranjo močjo iščejo poti svobode. »Z vsemi zgodbami sem se intenzivno ukvarjala, iskala avtentične glasove vseh likov, časov in pogledov,« pojasnjuje avtorica.

Svoj raziskovalni, angažirani in čuteči pristop nagrajenka prenaša tudi v mednarodne projekte. Eden takšnih so Slovenski zvočni sprehodi, ki povezujejo literaturo z urbanim prostorom, zvočno izkušnjo in dostopnostjo.

Večina njenega ustvarjanja je tesno prepletena z Ljubljano: z dogodki, festivali, gibanji in protesti. »Čeprav Ljubljana ne sodi med velika mesta, je njeno kulturno dogajanje bogato, zato si ne predstavljam, da bi živela v kateremkoli drugem slovenskem mestu,« še dodaja.

BLAŽ ŠEF

Igralec Blaž Šef v svoje vloge vnaša širok razpon izraznosti – od pripovedovanja skoraj brez gibanja do animacije lutk in govorjenja v štirih jezikih. Jezik mu pomeni strast in odprtost: »V tujih jezikih je zame vse še bližje glasbi, ki je moja največja ljubezen.« Prav v tej razpetosti med besedo, gibom in tišino išče meje gledališkega izraza, ki jih z občutljivostjo in inteligenco nenehno premika.

V zadnjih dveh letih je kot član Slovenskega mladinskega gledališča in drugih projektov sodeloval pri predstavah, ki združujejo glasbo, gib, eksperiment ter raziskovanje odnosa med telesnostjo in pripovedjo.

Župančičeva nagrada mu pomeni predvsem priznanje skupnosti, ki zna opaziti in ceniti umetniško predanost: »Pomeni mi nekaj zaradi ljudi, ki so menili, da je moje delo vredno izpostavitve – za kar sem jim hvaležen. Skupnost kot nekaj živega in nehierarhičnega je ena mojih najljubših tem,« pravi nagrajenec. Ob tem v nagradi vidi tudi priložnost, da opozori na potencialne Ljubljane, zlasti na področju spregledane alternativne umetnosti in kulture.

Zabavne počitnice v mestu

Otrokom v Ljubljani poleti ne bo dolgčas. Med dolgimi, no, kakor za koga, in vročimi počitnicami je izbira počitniških programov v mestu zares pestra. V ospredje postavljamo tiste, ki jih pripravljajo ljubljanski javni zavodi in za katere je bilo med nastajanjem te številke Ljubljane še nekaj prostih mest. Otroci, pridružite se jim!

LJUBLJANSKI GRAD

Starost: od 6 do 10 let
Za mogočnimi grajskimi zidovi

Otroci bodo raziskovali mite, legende in skrivnosti grajske preteklosti ter se preizkusili v različnih ustvarjalnih in gibalnih dejavnostih. Velik del dneva bo namenjen prosti igri v objemu narave, kjer so jim pripravili srednjeveške rekvizite, igre z žogo in zabavne animacije.

Na voljo sta dva programa, za zmajске privržence in za ustvarjalne likovne navdušence.

Več informacij in prijave:
ljublanskigrad.si/sl/poletno-pocitnisko-varstvo

MALA ULICA

Starost: 1.–3. razred, 1.–5. razred, 2.–5. razred
Družinski center Mala ulica, Center Rog, mestni vrtički v parku Rakova jelša, eksperimentalni prostor Krater

V Mali ulici pripravljajo različne programe, tako da bo vsak otrok zagotovo našel aktivnosti po svoji meri. Na vrtičku Rakova jelša se bodo dejavnosti vrtele predvsem okoli skrbi za vrt, v Mali ulici bodo otroci raziskovali mesto in okolico, kar pomeni, da bodo večino časa preživel na prostem. V Center Rog pa vabijo vse, ki jih zanima raziskovanje različnih materialov, orodij in strojev, pa tudi čarobni svet animiranega filma. Prav poseben program bo potekal v ustvarjalnem laboratoriju Krater, ki je iz nekdanjega gradbišča zrasel v okolje za sproščeno, aktivno in svobodno preživljanje počitnic v naravi – kar sredi mesta.

Več informacij in prijave na vse programe Male ulice:
malaulica.si/sl/varstvo/#pocitnisko-varstvo

PIONIRSKI DOM

Starost: od 6 do 8, od 7 do 11 in od 9 do 12 let
Pionirski dom in Art center

Počitniške šole v Pionirskem domu in Art centru že tradicionalno zagotavljajo sproščeno druženje in preplet različnih dejavnosti, ki otroke popeljejo na nepozabna popotovanja v svet umetnosti, znanosti in prijateljstva.

Več informacij in prijave: **pionirski-dom.si/iz-nase-ponudbe/ostale-storitve/pocitniske-sole-sl**

NORI IZUMI V KINODVORU

Starost: od 10 do 14 let
Kinodvor

Na Kinodvorovi počitniški delavnici bodo otroci zasnovali in posneli kratke filme, ki predstavljajo njihove domišljjske izume. Bolj bodo izumi nori in čudaški, bolj se bodo zabavali ob snemanju.

Več informacij: **kinodvor.org/nori-izumi**

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANE

Starost: 6+ ali 8+
Mestni muzej Ljubljana

Poletne dni lahko otroci preživijo tudi na muzejskih dogodivščinah, muzejskih izzivih in galerijskih počitniških ustvarjalnicah. Obiskali bodo muzej, galerije, se igrali gledališče, se gibali na svežem zraku in veliko ustvarjali.

Več informacij in prijave: **mgml.si/sl/novice/1426/poletne-pocitniske-delavnice-v-mgml**

POLETNA AVANTURA Z MLADIMI ZMAJI

Starost: 11+
Različne lokacije

Tudi najstnikom to poletje ne bo dolgčas. V dobri družbi se lahko odpravijo na izlet v Istralandijo, Aquafollie ali Grandaland, vključijo se lahko v tedenske dogodivščine, kjer se bodo družili z živalmi ali ustvarjali svojo modno zgodbo, ali pa se povabijo na čisto pravi sleepover na busih.

Več informacij in prijave: **mladizmaji.si/aktualno/poletna-avantura-2025**

ŠPORT LJUBLJANA

Starost: 6+, 9+
Kopališče Kolezija, park Kodeljevo, park Svoboda

Otroci lahko počitnice preživijo tudi na bazenih Kodeljevo in Kolezija, kjer bodo usvajali plavalne veščine, se zabavali in športno udeleževali. Za tiste, ki bi bili najraje ves čas na nogometnih zelenicah, bo idealna izbira nogometni kamp Ljubljana. Fantje in dekleta bodo trenirali na nogometnih igriščih z naravno travo, spoznavali druge športne dejavnosti ter plavali na Kopališču Kolezija. Otroci, ki želijo počitnice preživeti tako na bazenu kot na drugih športnih površinah, pa so vabljeni v park Kodeljevo, kjer so v program vključeni tako plavanje kot športne dejavnosti na prostem in športne igre v dvorani.

Več informacij in prijave: **sport-ljubljana.si/novice**

ZOO LJUBLJANA

Starost: od 6 do 10 let
Živalski vrt Ljubljana

Otroke v Živalskem vrtu čakajo srečanja z živalmi in hranjenje živali, vmes pa še ustvarjalne delavnice.

Več informacij in prijave: **zoo.si/ponudba/element/poletne-pocitnice#offer**

V našem mestu se ves čas kaj dogaja. Prav te dni se je začel 17. festival Junij v Ljubljani, na katerem si boste lahko brezplačno ogledali same zanimive, zabavne in navdihujoče koncerte in predstave. Dopoldanski dogodki so namenjeni otrokom, v popoldanskih in večernih pa boste uživali tudi odrasli ljubitelji vrhunske kulture.

e malo, pa si bomo vsi malce odpočili od šole, službe in vsakdanjega življenja, ki nas nenehno priganja sem ter tja. Prvi znanič poletja je že sedemnajstič zapored festival Junij v Ljubljani, na katerem se boste vse do 25. junija lahko prepustili samim izvrstnim umetnikom, ki jih pri njihovem ustvarjanju podpira tudi MOL. Ta za področje kulture, ki širi naša obzorja in odkriva nove svetove, namenja kar 11 odstotkov svojega proračuna. Na kulturo namreč ne gleda kot na strošek, ampak naložbo v identiteto našega mesta, ki slovi po bogatem kulturnem programu, strpnosti, solidarnosti in medsebojnem spoštovanju. Pomemben del živahnega kulturnega življenja v Ljubljani predstavlja tudi ustvarjanje nevladnih kulturnih organizacij, katerih programe MOL vsako leto podpre na podlagi javnega razpisa

za programsko sofinanciranje. V obdobju 2024–2027 je podpore deležnih 61 izvajalcev kulturnih programov, ki so samo lani izvedli kar 42.327 dogodkov, ki jih je obiskalo več kot milijon obiskovalcev. Pod okriljem MOL deluje tudi 13 javnih zavodov s področja kulture. Tako lahko zares rečemo, da je Ljubljana mesto, ki živi in diha kulturo.

Čeprav je festival Junij v Ljubljani za obiskovalce popolnoma brezplačen, pa organizatorji pri izbiri nastopajočih ne sklepajo kompromisov. Vsi sodelujoči so za malo in veliko občinstvo pripravili vrhunske umetniške stvaritve. »Vsako leto decembra izvajalce umetniških projektov javno povabimo k sodelovanju pri oblikovanju festivalskega programa,« nam je povedala koordinatorka festivala Ksenja Šošarič Ferkulj z Oddelka

za kulturo MOL. »Med vsemi prijavi nato izberemo res najkakovostnejše izvajalce.«

Dopoldanski in popoldanski program sta namenjena predvsem otrokom, mladim in družinam, na večerne dogodke pa ste vabljeni vsi, ki vas zanima vrhunska umetniška vsebina. »Otroci na dopoldanski del večinoma pridejo z vrtci in šolami, na nekaterih prireditvah jih pod odrom sedi več kot 300. Takrat šele opazimo, koliko prostora za male zadnje plati je pravzaprav pred paviljonom v parku Zvezda in na Kongresnem trgu,« se je hudomušno namuznila naša sogovornica. Vsak dan festivala boste od 15. do 20. ure v parku Zvezda lahko tudi brali v Knjižnici pod krošnjami.

Festival Junij v Ljubljani se letos začne 9. junija s koncertom odličnih glasbenikov Big banda Orkestra Slovenske vojske pod vodstvom Rudolfa Strnada z gostoma Nuško Drašček in Leopoldom I. »Letos prvič sodelujemo z RTV Slovenija, ki 11. junija pripravlja Čist hud žur – koncert ob zaključku sezone otroških oddaj,« je napovedala Ksenja Šošarič Ferkulj. Plesne, pevske in glasbene talente vseh vrst bodo z odra TV oddaje Krompir preselili na oder na Kongresnem trgu. Tremo jim bosta pomagala premagati simpatična voditelja Gaja Filač iz oddaje Krompir in Juš Milčinski iz Malih sivih celic. Ob

19. uri bodo oder prepustili slavnostnemu sprejemu devetošolcev odličnjakov in rockovskim glasbenim skupinam ljubljanskih osnovnih šol, ob 19.45 pa bo na vrsti zdaj že tradicionalni koncert stočlanskega pevskega zbora Rock mulčki, ki se mu na odru vsakič pridružijo kakšne domače rock, pop ali rap glasbene zvezde.

V petek, 13. junija, vas Mladi zmagaji vabijo pred paviljon v parku Zvezda, kjer bo nastopila mlada glasbenica Kiki. Po dopoldanski otroški predstavi Kako je lisica dobila zlati rep se bo v nedeljo, 15. junija, na velikem odru s koncertom Rock akademija predstavil Pionirski dom. V različnih zasedbah in vlogah bodo nastopili mladi glasbeniki, ki so svoje talente izbrusili na glasbenih tečajih, tudi njim pa se bo pridružil kakšen znan slovenski glasbenik ali skupina.

Potem pa pride torek, 17. junija, ki bo ves posvečen cirkusu. Malce drugačnemu, kot jih poznamo, saj tukaj ne boste samo sedeli ob areni, ampak se boste kar pridružili klovnom, žonglerjem in akrobatom (na srečo levov ne bo). Začelo se bo s cirkuškim kabaretom z zračnimi disciplinami Vsi za enega, eden za vse – Cirkus na mesec, potem pa bosta z delavnici in nastopi na prizorišče stopila Cirkus Fuskabo in Zavod Bufeto. Popoldan in zvečer boste žonglirali s Compagnie Alea Jacta Est, Marion Classe in Cie

Circographie, vmes pa se boste nasmejali še klovnom.

Gremo naprej! 21. junija bomo skupaj uživali v Prazniku glasbe, enodnevni tradicionalni žurki, ki se hkrati odvija v več kot 150 državah in več kot 1500 mestih po svetu. Pri nas jo organizira Slovenski glasbenoinformacijski center – SIGIC, ki promovira živo glasbo in organizira brezplačne nastope na javnih mestih. Glasba bo ta dan preplavila ulice, parke, bolnišnice, mostove, muzeje in druge javne prostore. Naj vam ne bo nerodno, če bodo noge začele plesati kar same od sebe.

Pa smo prišli do 25. junija, ko se bo s koncertom Mladinskega simfoničnega orkestra Alpe-Adria Junij v Ljubljani iztekel in oder prepustil svojemu starejšemu bratu Ljubljana Festivalu. Mesto pa bo še naprej živelo z umetnostjo in veseljem, ki ga ta prinese v naša srca.

Program 17. festivala Junij v Ljubljani je v celoti objavljen na spletni strani **ljubljana.si** in Facebook strani Junij v Ljubljani.

Center Rog je skupnost

Danes je veliko govora o individualizmu, razpadu skupnosti in osamljenosti. Zato je pomembna zgodba Centra Rog, kjer poleg delavnic, tečajev in drugih dejavnosti raste skupnost. V njej svoje mesto najdejo vsi, ki radi svoj prosti čas preživljajo kreativno.

Direktorica glasbene agencije Sonic Tribe Chantal van Mourik je pred zadnjim rojstnim dnem razmišljala, kaj bi pripravila prijateljicam. »Pomislila sem na klasičen žur, koncert, večerjo ... A vse ideje so se mi zdele preveč statične. Potem mi je Kris (njen sin, kitarist skupine Joker out) povedal, da je bil v Centru Rog na delavnici nakita, kjer je izdelal prstan, kar se mu je zdelo res krasno. Zato sem pogledala na splet, kakšne vrste delavnic še imajo. Izbira je pestra: lahko bi tiskale na majice, kuhale, oblikovale keramiko ali nakit, vendar sem izbrala delo z lesom, kjer smo izdelale desko za rezanje. Bilo nas je osem, kar je maksimalno število za tako delavnico. Imele smo se super, tri ure smo res zavzeto delale, na koncu pa domov odnesle vsaka svoj unikatni izdelek. Dober občutek je, ko nekaj izdelas sam.«

Da je to res, potrjujejo besede tistih, ki Center Rog na Trubarjevi cesti 72 obiskujejo zaradi devetih delavnic, labov, ki so umeščeni v pritličje stavbe. V kuharskem, kovinarskem, keramičnem, tekstilnem, fablabu, steklarskem, zelenem, lesarskem in labu za nakit so vam na razpolago stroji in pripomočki, s katerimi lahko vse izdelate sami. Letna članarina je 15 evrov, za mlade do 25. leta in odrasle nad 65. letom pa znaša 10 evrov. S članarino se lahko po ugodnejši ceni prijavi na vodene delavnice, če dokupite uporabniški paket, pa labe lahko uporabljate samostojno ob pomoči mentorja, ki je vedno na voljo, da pomaga, svetuje in uči uporabe različnih strojev in orodij. Termin lahko rezervirate na spletni strani center-rog.si.

»Želela sva figurice za namizno igro Dungeons & Dragons in ugotovila, da imajo tule najbolj dostopen 3D-tiskalnik. Ničesar nisva znala, zato sva prišla na usposabljanje, zdaj pa pod nadzorom mentorja ustvarjajo figurice,« sta v fablabu povedala 25-letna Tim in Vesna. V sosednjem labu je mentor Gal Žvab nadzoroval tečajnike, ki so izdelovali leseno pručko. Vsi so se tečaja udeležili prvič, glede na njihove odzive pa zagotovo ne zadnjič. »Tole je težje, kot je videti, zato po taki izkušnji res začneš ceniti ročno delo,« je povedal eden od njih.

Med obiskom smo ujeli tudi udeležence delavnice Edinstvena svetilka, ki so ustvarjali v različnih labih, saj so za svetilko morali s 3D-tiskalnikom natisniti bučko, stajalo so izdelali v kovinarskem labu, lesen podstavek pa v lesarskem. Ni čudno, da so bili vsi navdušeni, saj so pridobili veliko različnega znanja. V zelenem labu je 21-letni biokemik Luka, eden od uporabnikov 18 studiev v zgornjih nadstropjih, testiral nirate, kar potrebujejo za razvoj zanimivega prototipa – izdelujejo namreč dron, ki bo lahko sam v naravi jemal in analiziral vzorce vode.

Poleg labov in studiev, ki jih na podlagi razpisa za razvoj trajnostnih in družbeno koristnih izdelkov lahko dobite v uporabo za do tri leta, najdete v Centru Rog še marsikaj: knjižnico, kavarno, več dvoran za dogodke in razstave ter pet stanovanj za oblikovalce iz tujine, ki so tu nastanjeni, da bi prenašali svoje znanje. Zanimivo, veliko obiskovalcev in obiskovalk pa prihaja zaradi prijetnega vzdušja. Na svetlem hodniku je sploh v času, ko se končuje šolsko leto, vedno polno dijakov

in študentov. »Doma mi je sicer še bolj udobno, a imam manj motivacije. Če pridem sem, nisem na telefonu, ampak se – tako kot drugi okoli mene – res učim,« nam je zaupala študentka 1. letnika medicine Lamiya, gimnazijke Ema, Lena in Ajda pa so pohvalam dodale, da je edina težava občasno pomanjkanje prostora. Kar je še ena potrditev, da Center Rog postaja vse bolj priljubljena točka v mestu za različne generacije, njegov namen ustvariti povezano skupnost (prav zato delujejo na podlagi članarine, ki prinaša številne ugodnosti) pa se že uresničuje.

VELIKO OBISKOVALCEV IN OBISKOVALK PRIHAJA V CENTER ROG ZARADI PRIJETNEGA VZDUŠJA.

ŽOGICA MAROGICA PRVIČ KOT IKONA SODOBNE UMETNOSTI

Pred nami je dolgo poletje, polno sonca in umetnosti. Do 12. oktobra v mestu poteka že 36. grafični bienale Ljubljana z naslovom Orakelj: O domišljiji in svobodi. Dogodek letos praznuje 70. rojstni dan, navduševal in navdihoval bo z več kot 30 domačimi in mednarodnimi umetniki.

Grafični bienale pri nas ima dolgo tradicijo. Je največji in najstarejši mednarodni umetniški dogodek v Ljubljani, ki poteka vsaki dve leti, in to že od leta 1955. Sprva je bil namenjen le grafiki, danes pa vključuje vse medije sodobne umetnosti, od risbe, instalacije in filma do zvoka in performansa. A bienale je več kot le umetniški dogodek; je ogledalo našega časa in skozi dela priznanih ustvarjalcev sprašuje, kam gremo kot družba in kako lahko skupaj boljje sobivamo.

V središču letošnje izvedbe bo Orakelj kot simbolni prostor refleksije, upanja in učenja sobivanja. Bienale bo spodbudil k zamišljanju drugačnega sveta, ki temelji na svobodi izražanja, empatiji in solidarnosti. V času, ko nas vsakdanji kaos pogosto pusti brez orientacije, ostaja umetnost eden zadnjih prostorov svobode. Prav to bomo do oktobra občudovali in praznovali v Ljubljani.

Bienale naše mesto umešča na svetovni zemljevid sodobne umetnosti. Letos ga je kot umetniška vodja zasnovala priznana kuratorka in filozofinja Chus Martínez, vodja inštituta Art Gender Nature v Baslu in sodelavka znamenite ustanove TBA21. V svojih zapisih razmišlja o umetnosti kot praksi skrbi, ekološke občutljivosti in novih oblik skupnosti. Ljubljano je vzljubila že ob prvem stiku. Navdušili so jo parki, mehka svetloba, tišina muzejev in zgodovinska raznolikost, v kateri se srečujejo avantgarda in ljudskost. Med raziskovanjem Ljubljane in njene kulturne krajine je nepričakovano naletela na lik, ki jo je očaral, Žogico Marogico. Lutka iz obdobja nekdanje Jugoslavije, polna duhovitosti in družbene simbolike,

je zanj postala ključno vezivo razstave, utelešenje preteklosti, ki še vedno govori z močjo sodobnosti.

Žogica Marogica, klasična slovenska lutka iz legendarne predstave iz leta 1951, bo na bienalu prvič nastopila kot ikona sodobne umetnosti. Kot junakinja, ki je nekoč zvala skupnost, danes postavlja vprašanja o avtonomiji, tehnologiji in skupnem dobrem. Njene živahne barve, oblike in odprt pogled bodo obiskovalce popeljali skozi razstave v MGLC Švicariji, MGLC Gradu Tivoli, Moderni galeriji (MG+) in Mestni galeriji Ljubljana ter po zelenih površinah parka Tivoli, ki se bo to poletje spremenil v javni oder sanj in refleksije.

Med razstavljalci najdemo tako svetovno uveljavljena imena kot tudi domače ustvarjalce, od Sinza Aanze, Emne Kugler, Tarte Relene, Silvana Omerzaja do Svetlane Makarovič ter Vesne in Eugena Petrešiča. Razstave bodo vključevale številna dela, ustvarjena posebej za to izvedbo bienala, kar jim daje edinstveno moč. To ne bo samo retrospektiva, temveč živa, odzivna umetnost, ki diha s sedanjim časom

in ga odseva s pogumom. Bienale bo več kot razstava, bo festival misli, čustev in možnosti. Spremljevalni program obsega koncerte, vodstva, delavnice za otroke in odrasle, eseje, publikacije in številna srečanja, ki bodo razpirala vprašanja, ki zadevajo vse nas: kako sobivati, kako razumeti druge in kako sanjati.

Ljubljana z bienalom dokazuje, da je občudovanja vredno mesto vizij, kraj domišljije in pokončne kulture. 36. grafični bienale Ljubljana ni le kulturni dogodek, temveč poziv k radovednosti in čuječnosti. Je povabilo, da vidimo, slišimo, razumemo in čutimo drugače. Da si upamo zamišljati boljši svet in pri tem ne pozabimo sanjati.

Program, razstavljalci in druge informacije o 36. grafičnem bienalu Ljubljana so na voljo na spletnih mestih **36.bienale.si** in **mglc.si**. Cena vstopnice je 13 evrov, znižana cena 8 evrov, vstopnica za neomejen obisk pa stane 18 evrov. Razstave so odprte od torka do nedelje od 10. do 18. ure.

POLETJE SE ZAČENJA Z LJUBLJANA FESTIVALOM

Med 20. junijem in 12. septembrom bo mesto prizorišče 73. Ljubljana Festivala, ki bo domače in tuje ljubitelje umetnosti navduševal z vrhunskimi glasbenimi, gledališkimi, plesnimi in likovnimi dogodki. 20. junija se bo, kot je že običaj, začel s slavnostnim koncertom Poletna noč. Posvečen bo 60-letnici ustvarjanja legendarnega avtorja in izvajalca Janeza Bončine Benča. Simfonični orkester Avditorija Alicante ADDA bo s šefom dirigentom Josepom Vicentom 2. julija očaral ljubitelje flamenka in latino ritmov s koncertom El amor brujo. Dan kasneje mu bo v Križankah sledil znameniti The Duke Ellington Orchestra s svojim jazzovskim repertoarjem. Med 9. in 20. julijem si boste prav tako v Cankarjevem domu lahko ogledali znameniti muzikal Fantom iz opere, s svojo flamenko kitaro bo 14. julija v Križankah nastopil Vincente Amigo, jazz, bluesa in rocka pa se boste naposlušali 16. julija na koncertu Robbna Forda in Chrisa Minha Dokyja. Na spletni strani ljubjanafestival.si si program 73. Ljubljana Festivala oglejte v celoti, tam pa lahko kupite tudi vstopnice.

Igrišče je boljše od telefona

So vaši otroci prilepljeni na mobilne naprave? Naj vas potolaži vsaj to, da takšni niso samo vaši otroci. MOL je zato v okviru kampanje Šport je lajv izdala priročnik Več športa, manj zaslon: priporočila za uporabo zaslonov pri mladih športnikih. Nastal je v sodelovanju s Centrom pomoči pri prekomerni rabi interneta Logout in Društvom psihologov – Sekcijo za športno psihologijo. Z njo bi radi mlade in njihove starše spodbudili k odgovorni uporabi tehnologije, kar bo pripomoglo k zdravemu in uspešnemu razvoju. Knjižico si lahko prenesete s spletne strani ljubljana.si. Najdete jo v rubriki Aktualno pod naslovom Šport je lajv: več športa, manj zaslon.

Vabljeni k Plečniku

Plečnikova hiša je pod okriljem evropskega projekta Odprti atelje/Open Atelier, financiranem iz programa Ustvarjalna Evropa, lani izvedla hekaton Plečnikova Ljubljana, na katerem so mladi ustvarjalci razvijali nove rešitve za delno prenovo stalne razstave. Rezultate bodo predstavili na zaključnem dogodku, ki ga bodo pod naslovom Ko hiša postane dom – Plečnikova hiša za vsakogar organizirali na Poletno muzejsko noč 21. junija. V celodnevni program, ki se bo začel ob 9. uri, končal pa ob polnoči, so vključili še arhitekturno jogo za družine in odrasle, predstavitevno delavnico o čebelah, branje Plečnikovih in Finžgarjevih pisem, živo izvedbo radijske igre ter vodene ogleda hiše, vrta in razstave. Vabljeni na Karunovo 4-6, program prireditve pa bo objavljen na spletni strani mgml.si/si/plecnikova-hisa.

VES TA JAZZ

Tisti čas leta je, ko na svoj račun pridejo tudi ljubitelji žlahtnega jazza, v mesto se namreč že šestinsšestdesetič zapored vrača Jazz festival Ljubljana, katerega program se bo tokrat osredotočil na glasne in mogočne glasove izstopajočih protagonistk. Na otvoritvenem koncertu, ki bo 2. julija v Križankah, boste lahko uživali v nastopu pevke in večžanrske kuratorke Cécile McLorin Salvant, za njo pa bo isti večer na istem odru nastopila še basistka vokalistka in pesnica Meshell Ndegeocello. Program festivala, ki bo od 2. do 5. julija potekal še v Cankarjevem domu na Prešernovi cesti 10 in pred njim, si oglejte na spletni strani ljubjanajazz.si.

Poletni večeri pred filmskim platnom

Čarobna moč filmov pride posebej do izraza, če jih gledate na velikem platnu. Še lepše pa je, če vam ob tem lase kuštrajo nežne sapice. Kinodvor bo svoje filmsko poletje spet začel s Kinodvoriščem v atriju Slovenskih železnic, kjer bo 3. junija kot del programskega sklopa Otok v Ljubljani premierno prikazan film Vermiglio italijanske režiserke Maure Delpero. Tam si boste lahko ogledali tudi Feničansko spletko, najnovejši film Wesa Andersona, in Parthenope Paola Sorrentina. Med 10. julijem in 2. avgustom se bodo preselili na dvorišče Ljubljanskega gradu, kjer bo potekal Film pod zvezdami, filmsko poletje na prostem pa bodo sklenili z Letnim Kinodvorom na Kongresnem trgu. Program poletnega filmskega razvajanja spremljajte na spletni strani kinodvor.org. V dvoranah Kinoteke na Miklošičevi cesti 28 in AGRFT na Aškerčevi 5 pa si do 20. junija oglejte cikel slovenskih filmov Kino Slovenija, v katerem je vsaka projekcija pospremljena s kratkim predfilmom in pogovorom z gosti. Več informacij o programu najdete na spletni strani kinoslovenija.si.

Ponosna Ljubljana

Z otvoritveno gledališko predstavo Dan, ko je padel sneg se bo 6. junija v Slovenskem mladinskem gledališču na Vilharjevi cesti 11 pod geslom Sistem se posodablja, skupnost vztraja začel festival Parada ponosa 2025, ki se bo končal 14. junija s paradno povorko, politično-kulturnim programom na Kongresnem trgu in spektakularnim Pride afterpartyjem v AKC Metelkova mesto na Metelkovi ulici 10. Vmes pa ste vabljeni še na drag lipsync tekmovanje Clash of the Queens, druženja in delavnice v Studiu Hana Karim na Vilharjevi cesti 3, okrogle mize, koncert in žur v kavarni Pritličje na Mestnem trgu, LGBTIQ+ ture po Ljubljani izpred Mestne hiše na Stritarjevi ulici 2 in številne druge dogodke. Program je objavljen na spletni strani ljubjanapridefestival.org.

V ČETRTHNIH SKUPNOSTIH SE DOGAJA. PRIDRUŽITE SE!

BEŽIGRAD

6. mednarodni maraton v hitrostnem rolanju

Prijave na 6. mednarodni maraton v hitrostnem rolanju, ki ga organizira Rolerski klub Ljubljana, so že odprte. Pomerite se lahko na 42 ali 21 kilometrov dolgi progi, posebej vabljeni tudi na družinsko rolanje. Prijave zbirajo na halfmarathon.rklj.si/registration. **24. avgusta od 8. do 14. ure Štajerska cesta**

CENTER

1000 gibov na prostem

Društvo upokojencev Prule in Šola zdravja vsak dan izvajata vodeno telovadbo 1000 gibov na prostem. Prijave niso potrebne, vabljeni v njihovo družbo. **Vsak dan ob 7.30 Špica**

ČRNUČE

Počastitev dneva državnosti

ČS Črnuče in KUD Svoboda Črnuče vabita na prireditve v počastitev dneva državnosti. **20. junija ob 19.30 Kulturni domu Črnuče, Dunajska cesta 367**

DRAVLJE

Večer slovenske glasbe

Nastopili bodo klapa Lumin, Manca Špik, Rok Ferengja ter Sonja & Tomi. Vabljeni! **20. junija ob 20. uri Sedež ČS Dravlje, Draveljska 44**

POSAVJE

Dan sosedov

Preživite vesel in zabaven dan s sosedi in prijatelji ob različnih aktivnostih ter predstavitvi

društev in organizacij, ki delujejo v ČS Posavje.

21. junija od 14. do 18. ure Centralni park soseske Ruski car (park med Mucherjevo ulico in Bratovševo ploščadjo)

ROŽNIK

Starševski večer

V predavanju, ki ga pripravlja Rdeči križ, območno združenje Ljubljana, se bomo posvetili nekaterim izzivom in vprašanjem, s katerimi se soočamo starši: kaj pomeni kakovosten prosti čas, kako ga zagotoviti med počitnicami ter kako uravnotežiti šolsko delo, prostočasne aktivnosti, družinsko življenje in počitek.

12. junija ob 17. uri Paviljon Brdo, Pot Rdečega križa 76

RUDNIK

Otroške barjanske žabarije

Turistično društvo Barje ob koncu šolskega leta organizira tradicionalne Otroške barjanske žabarije, kjer bodo najmlajše seznanili z rastlinstvom in živalstvom na barjanskih tleh (šaši, žabami, želvami, pupki, urhi, polži, murenčki, kačami ...). Za več informacij lahko pišete na e-naslov info@td-barje.si. **21. junija od 8.30 do 14. ure Igrišče OŠ Oskarja Kovačiča, Dolenjska cesta 20**

SOSTRO

21. srečanje harmonikarjev

Vabimo vas na tradicionalno srečanje harmonikarjev. Prijave harmonikarjev zbirajo na številki 041/717 385 in e-naslovu s.bucar@gmail.com. **29. junija od 11. ure naprej Izletniška kmetija Travnar, Volavljje 10**

ŠIŠKA

Dnevi ČS Šiška

ČS Šiška v okviru Dnevov ČS Šiška vabi na športne in kulturne prireditve. Pripravljajo pester program, ki si ga lahko ogledate na spletni strani ČS Šiška.

Do 22. junija Različne lokacije v ČS Šiška

TRNOVO

Gasilska veselica

PGD Ljubljana Trnovo vabi na gasilsko veselico. Zabavala vas bo skupina Harmonk'n'roll, poskrbljeno bo tudi za hrano, pijačo in bogat srečelov. Dogodek je primeren za vse generacije in prijazen tudi do oseb z oviranostmi.

13. junija ob 17. uri PGD Ljubljana Trnovo, Cesta v Mestni log 31

Novice, različne informacije in tudi mesečni napovednik vseh dogodkov v četrtnih skupnostih na območju MOL so na voljo na spletni strani ljubljana.si/si/moja-ljubljana/cetrtno-skupnosti-v-ljubljani.

Vsi navedeni dogodki so brezplačni.

Štirje ribniki ob Savi

Zelo rada kolesarim. Večkrat se odpeljem na Rašico. Ko se nazaj grede s kolesom spuščam v dolino, se velikokrat ustavim v Spodnjih Gameljnah v gostilni Štirje ribniki.

Štirje ribniki, po katerih je gostilna dobila ime, so obdani z visokoraslimi drevesi, zato je tam res lepo. Poleg tega točijo izvrstno banjaluško pivo nektar. Med drugim ponujajo še hrustljivo zapečene postrvi, jedla sem tudi v pečici pečen krompirček s tartufi. Oboje je bilo odlično.

Poleti je tam globoka senca. Ker imam cestno kolo, se peljem prek črnuškega mosta, za njim pa zavijem levo navkreber po asfaltirani cesti mimo kitajske restavracije. Do Štirih ribnikov se lahko pride tudi po peščeni oziroma makadamski poti, ki vodi pod črnuškim mostom po gozdu ob Savi in pelje prav do gostilne. To je bolj pešpot, ki jo zlahka prevozite z gorskim kolesom, za cestno je malo bolj težavna.

Na naslovu Spodnje Gameljne 62 poleg gostilne domuje še Ribiška družina Straža Sava, ki skrbi za ribnike. Od

marca ji predseduje Roman Šubic, število njihovih članov se giblje med 110 in 120, mladih je 35. Članarina znaša 180 evrov, vsak član pa mora opraviti še obveznih 15 delovnih ur.

Ribniki se napajajo iz podtalnice in potoka Gameljščica. V enem od ribnikov je rezervat, kjer se ribe drstijo. Tam je ribolov prepovedan. V drugem, imenovanem pripravljalni kanal, se lovi po sistemu ujemi-spusti, v tretjem, največjem, je ribolov dovoljen, v četrtem, ki je najmanjši in mu pravijo piščanec, pa je dovoljeno le muharjenje. Rib je več vrst – od postrvi, krapov in sulcev do zelenik, s katerimi se hranijo druge ribe.

Ribiči so večinoma člani RD Straža Sava. Vsi drugi pa lahko dnevne dovolilnice za ribolov kupijo na spletni strani ribiskekarte.si/rd-straza-sava, v gostilni Štirje ribniki ali pa v Simon baru v Srednjih Gameljnah 43. Sezona lova na ribe traja vse leto. Oktobra se začne ribolov sulcev, ki sodi med gosposke ribolove. V Spodnjih Gameljnah se lahko pohvalijo, da so njihovi sulci med največjimi in najtežjimi. V gojitvenih potokih Gameljščici, malem pritoku Poljšaku, Črnušnici in Črnem

grabnu gojijo avtohtone postrvi, ki se naravno prehranjujejo. Ko zrasedo do 20 centimetrov, jih vložijo v Savo. Rib ne smejo prodajati, lahko jih le podarijo. Jeseni se bodo lotili mostičkov, ki povezujejo ribnike in jih je treba prenoviti.

Gostilna Štirje ribniki, ki jo najema in vodi David Avbelj, je bila na sončno nedeljo zelo zasedena. Gostje so prihajali z avtomobili, kolesi ali peš. David nam je povedal, da jih je avgusta pred dvema letoma zalila Sava. Povsem jim je uničila kuhinjo in notranji del. Kar tri mesece je trajalo, da so vse skupaj sanirali in presušili. Verjetnosti, da bi se to ponovilo, ni, pravi sogovornik. Kriv je bil namreč človeški dejavnik. V Medvodah so dvignili zapornico in voda je v hipu zalila prostore. Že po treh urah pa se je umaknila nazaj v strugo, tako da so jo lahko začeli črpati iz poplavljenih prostorov. Ribe, ki jih pečejo, niso iz bližnjih ribnikov, temveč iz ribogojnice v Zalogu pri Cerkljah pod Krvavcem. Prostor ponujajo za sindikalne piknike in poroke, pripravljajo tudi cateringe. Gostilna je odprta le ob petkih, sobotah in nedeljah. Največ gostov je ob nedeljah.

